

**MOLĖTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2020 METŲ
TEKSTINĖ ATASKAITA**

Molėtai, 2021

TURINYS

IVADAS	4
I. BIBLIOTEKŲ TINKLAS IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS	7
1. Bibliotekų skaičius.	7
2. Tinklo pokyčiai.....	7
3. Nestacionarinis aptarnavimas.....	7
II. BENDROJI BIBLIOTEKOS VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS	7
1. Vartotojų telkimas.	7
2. Vartotojų skaičius ir sudėtis.	8
3. Apsilankymų skaičius ir lankomumas.....	9
4. Dokumentų išduotis.....	9
5. Darbo vietos.	10
6. Prieiga ir sąlygos.	11
7. Tarpbibliotekinis abonementas.....	11
III. KULTŪRINĖS EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS	11
1. Renginiai.	11
2. Vartotojų mokymai.....	20
IV. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYRINĖ VEIKLA	21
1. LIBIS PĮ diegimas.	21
2. Bibliografinis informacinis vartotojų aptarnavimas.....	22
3. Internetas.	23
4. Kraštotyros darbas.....	24
5. Kraštotyros fondo sklaida.....	25
6. Mokamos paslaugos	26
V. PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS SIEKIANČI PASLAUGAS	27
VI. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS	29
VII. DOKUMENTŲ FONDAS	30
1. Fondo būklė.....	30
2. Dokumentų gautis.....	31
3. Dokumentų nurašymas.	33
4. Fondo panaudojimas.....	34
5. Skaitmeninimas.	34
6. Fondo populiarinimas.....	35
VIII. DARBAS SU SKAITYTOJAIS VAIKAIS	35
1. Vartotojai ir lankytojai.	35
2. Dokumentų išduotis ir skaitomumas.	35
3. Renginiai vaikams.	36
5. Fondo formavimas.....	40
IX. TAIKOMIEJI TYRIMAI. METODINĖ VEIKLA	40
1. Tyrimai	40
2. Metodinė veikla.....	41
3. Bibliotekininkų profesionalumo ugdymas.	41
4. Praktinės metodinės pagalbos teikimas kaimo filialuose	42
X. PERSONALAS	43
1. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai savivaldybės viešojoje bibliotekoje.....	43
2. Darbuotojų skaičius.....	43
3. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas.	44
4. Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai.....	46

5. Bibliotekininkų įvertinimas	46
XI. MATERIALINĖ BAZĖ	46
1. Patalpų būklė.	46
2. Techninis aprūpinimas.	47
XII. FINANSAVIMAS	48
1. Pajamos ir finansavimas.	48
2. Išlaidos.....	49
IŠVADOS	50

IVADAS

2020 metais Molėtų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos tinkle – viešoji biblioteka ir 24 kaimo bibliotekos, iš kurių 4 sujungtos su kaimo mokyklų bibliotekomis. Viešoji biblioteka 2020 metams buvo išsikėlusį šiuos veiklos uždavinius, kuriuos sėkmingai įgyvendino, prisitaikydama prie pasikeitusių darbo sąlygų pandemijos COVID-19 karantino metu:

1. didinti bibliotekos teikiamų paslaugų prieinamumą visiems krašto žmonėms, gerinti paslaugų kokybę ir jų viešinimą;

2. nuolat bendradarbiauti su rajono kultūros, švietimo ir kitomis įstaigomis, kuriant ir įgyvendinant kaimo kultūros modelį;

3. dalyvauti projekte „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“, atnaujinti įrangą kaimo bibliotekose ir ją sėkmingai naudoti gyventojų mokymams ir kitoms veikloms.

Prisitaikydamos prie kasdienių iššūkių ir visuotinių ribojimų, bibliotekos vykdė įvairias priemones gyventojų kultūrinio ir svarbiausia – literatūrinio akiračio plėtimui, bendruomenės nariams suteikė galimybę mokytis, organizavo bibliotekos paslaugų reklamą, komunikaciją su vietos bendruomene ir formavo teigiamą modernios įstaigos įvaizdį. Per 2020 metus rajono bibliotekose apsilankė 97 958 (2019 m. – 145593) lankytojai, suorganizuota 571 įvairios formos ir pobūdžio renginių, su partneriais įvykdyta 10 projektų, programų. Iš jų – 100 virtualių renginių. Bibliotekos svetainėje ir socialinių tinklų renginiuose skaičiuoti 58 788 virtualūs apsilankymai.

Biblioteka labai greitai prisitaikė prie pasikeitusių darbo sąlygų karantino metu, parodė savo susitelkimą, kūrybiškumą ir išnaudojo stipriąsias puses. Viena iš bibliotekų stiprybių – beveik nenutrūkstamai vykdyta pagrindinė bibliotekos misija – dalintis knyga. 2020 metais rajono bibliotekos išdavė net 117 578 fiz. vnt. dokumentų.

Gavus dalinį finansavimą iš Lietuvos kultūros tarybos, įgyvendinta „Tarptautinė rašytojų rezidencijų programa „Parašyta Molėtų krašte“. 7 Lietuvos ir 2 užsienio (Lenkija, Baltarusija) rašytojams suteikta galimybė gyventi ir kurti Molėtų krašte. Įvyko 21 susitikimas su rašytojų rezidencijos dalyviais, pagyvintas kultūrinis Molėtų krašto gyvenimas.

Projektas „Lobiai be burtų“ Aukštaitijai – su Molinuke“ įvairiomis veiklomis siekė skatinti vaikų skaitymo idėją. Į projekto edukacines veiklas įtraukti vaikai iš Molėtų, Utenos, Zarasų, Ignalinos ir Visagino rajonų.

Architektūros kokybės vystymo asociacija kartu su biblioteka inicijavo projektą Architektūros laboratorija „Meninės bibliotekos transformacijos“ pirmą kartą Lietuvoje eksperimentinių architektūrinių instaliacijų pagalba sukūrė naujas patirtis bibliotekos erdvėse

2020 m. bibliotekoje sukurta autizmui draugiška ir saugi aplinka, pagerinti vaikų su autizmu

patirtį bibliotekos erdvėse įsigytas specialus rinkinys („sensorinis gesintuvas“), biblioteka pažymėta spalvotu ženklu „Biblioteka visiems“.

Pradėtas vykdyti projektas „Kartų namai Molėtuose“, kurio tikslas – mažinti nedarbą Molėtų mieste, skatinant užimtumą ir verslumą, pagerinti Molėtų miesto bendruomenės narių gyvenimo kokybę.

2020 metais tęsiamas LR Kultūros ministerijos ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos įgyvendinamas projektas „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“, kuriame aktyviai dalyvavo biblioteka. Įdiegus naują kokybišką interneto ryšį ir gavus naują modernią kompiuterinę įrangą viešojoje ir kaimo bibliotekose sėkmingai vyko skaitmeninio raštingumo mokymai pagal projektą „Prisijungusi Lietuva“. 2020 metais skaitmeninio raštingumo mokymuose bibliotekininkai apmokė 457 žmones.

2020 metais, bendradarbiaujant su MRU Karaliaus Sedžiongo institutu Vilniuje, Molėtų bibliotekoje toliau veikė korėjiečių kalbos studijų grupės (pradedančiųjų ir pažengusiųjų), toliau tęsiami anglų kalbos mokymai. Iš viso rajone įvairiuose mokymuose dalyvavo 700 asmenys.

2020 metais viešojoje ir visose kaimo bibliotekose veikė viešieji interneto prieigos taškai. Lankytojai miesto ir kaimo bibliotekose bei iš savo asmeninių kompiuterių galėjo nemokamai naudotis bibliotekos prenumeruojamomis duomenų bazėmis (EBSCO, INFOLEX, DB „Vyturys“ ir kt.). Viena iš vartotojų aptarnavimo rūšių – nuolatinis bibliografinis informavimas ir konsultavimas, atsakant į vartotojų pateiktas užklausas. 2020 metais VB ir kaimo bibliotekose gauta 3242 užklaustos, iš jų: elektroninėmis priemonėmis – 892 (2019 m. – 71).

Viešojoje bibliotekoje jau 10 metų sėkmingai veikia Senjorų klubas, kurio nariai – aktyvūs įvairių veiklų dalyviai ir iniciatoriai. Molėtų rajono literatų brolijos iniciatyva bibliotekose vyko literatūriniai susitikimai, pokalbiai su žymiais krašto literatais. 2020 metais biblioteka kartu su literatų brolija ir kraštiečiu istoriku G. Šeikiu vykdė projektą „Literatų kūrybinis sambūris“: parengė ir išleido kilnojamąją parodą apie žymų kraštiečių Joną Gaidamavičių-Gaidį. Kita bendra literatų ir bibliotekos veikla – Jaunimo iniciatyvų projektas „Literatūrinis atžalynas“, kur jauni molėtiškiai dalyvavo kūrybinių idėjų pasidalinimo stovykloje, kurią finansuoja Molėtų rajono savivaldybė pagal Jaunimo iniciatyvų programą.

Viešoji ir kaimo bibliotekos organizavo Nacionalinės bibliotekų, Suaugusiųjų mokymosi ir Šiaurės šalių bibliotekų savaitės renginius, dalyvavo akcijose: Saugesnio interneto savaitėje, Nacionalinėje viktorinoje, Nacionalinio diktanto rašyme, vasaros akcijoje „Skaitymo iššūkis“. Taip pat bibliotekos sėkmingai sudalyvavo Metų knygos rinkimų akcijoje ir gavo dovanų – 3 komplektus knygų. Gruodžio mėnesį rajono bibliotekos, atsiliepdamos į LR Prezidentės globojamą „Knygų Kalėdų“ akciją, kvietė lankytojus dalyvauti renginiuose, diskutuoti, skaityti knygas ir jas dovanoti bibliotekoms. Gražios iniciatyvos ir dovanojusiųjų dėka rajono bibliotekų fondai pasipildė 826

knygomis. Kaimo bibliotekininkės aktyviau rengia ir įgyvendina projektus kartu su bendruomenėmis, seniūnijomis ir kitomis įstaigomis, buria savo bendruomenės bendroms veikloms.

Apie rajono bibliotekas spaudoje buvo išspausdinti 92 straipsniai. Skleisti informaciją apie biblioteką virtualioje erdvėje, ypač karantino metu, padėjo bibliotekos internetinė svetainė www.moletai.rvb.lt, bibliotekos paskyra socialiniame tinkle Facebook, kur 2020 metų pabaigoje skaičiuota 1708 sekėjai, Instagram paskyra – 318 sekėjų. Daug straipsnių, informacijų apie rajono bibliotekų veiklą publikavo įvairūs respublikiniai portalai.

I. BIBLIOTEKŲ TINKLAS IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS

1. Bibliotekų skaičius.

2020 metais Molėtų savivaldybės viešųjų bibliotekų sistemą (toliau – SVB) sudarė 25 bibliotekos: Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka (toliau – VB) ir 24 kaimo bibliotekos, iš kurių 4 yra sujungtos su bendrojo lavinimo mokyklų bibliotekomis.

2. Tinklo pokyčiai.

2020 metais Viešosios bibliotekos tinklas nepakito.

Bibliotekų tinklo tankumo 1000 gyventojų koeficientas – 1,4.

Bibliotekų prieigos koeficientas – 679.

3. Nestacionarinis aptarnavimas.

Nors rajone yra optimalus bibliotekų skaičius (1 kaimo bibliotekai tenka – 480 gyventojų), tačiau išlieka problema aptarnaujant rajono vietovių, kurie nutolę nuo kaimo bibliotekos 15-18 km., gyventojus. Pagrindinė šių gyventojų aptarnavimo forma – knygnešystė. Per praėjusių metų laikotarpį VB sistemos bibliotekoms tolimesnėse vietose gyvenančius žmones aptarnauti padėjo 172 knygnešiai (2019 m. – 166). Jie aptarnavo 395 gyventojus (2019 m. – 387), iš jų – 261 neįgalus ir senyvo amžiaus. Iš viso nunešta 7069 fiz. vnt. dokumentų (2019 m. – 7824 fiz. vnt.), iš jų 5751 fiz. vnt. – neįgaliems ir pagyvenusiems žmonėms. Alantos bibliotekos jaunieji knygnešiai kartu su bibliotekininke J. Sabaliauskiene lankė Alantos senelių globos namų gyventojus: nešė jiems knygas, organizavo garsinius skaitymus, kitus renginius.

Lietuvos aklųjų bibliotekos (LAB) Panevėžio filialo kilnojamoji bibliotekėlė jau daug metų veikia prie Molėtų viešosios bibliotekos. 2020 m. jos paslaugomis naudojosi 8 vartotojai (2019 m. – 9). Jiems išduota 85 fiz. vnt. (2019 m. – 103 fiz. vnt.) garsiniai dokumentai.

Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Molėtų skyrius organizavo literatūrinius renginius, kuriuose dalyvavo ir VB darbuotojai, Molėtų rajono literatų brolijos nariai.

II. BENDROJI BIBLIOTEKOS VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA.

VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

1. Vartotojų telkimas.

2020 m. liepos 1d. Lietuvos Statistikos departamento duomenimis Molėtų savivaldybės teritorijoje gyveno 16975 gyventojai, iš jų mieste – 5451, kaimo ir miestelių teritorijose – 11524. Per metus gyventojų skaičius Molėtų savivaldybėje sumažėjo 435 gyventojais, tas dalinai sąlygojo

ir bibliotekų vartotojų skaičiaus mažėjimą.

Regiono gyventojų sutelkimo procentas:

- SVB – 28%
- VB – 29%
- Kaimo bibliotekose – 28%

Vidutinis gyventojų skaičius tenkantis vienai bibliotekai:

- SVB – 679,
- VB – 5451,
- Kaimo bibliotekose – 480.

2. Vartotojų skaičius ir sudėtis.

2020 metais Molėtų VB ir kaimo bibliotekų paslaugomis naudojosi 4765 vartotojai (2019 m. – 5302), t.y. 537 vartotojais mažiau. Iš jų – 1131 vaikai. VB paslaugomis naudojosi 1554 vartotojai (2019 m. – 1787), t.y. 233 vartotojais mažiau. Kaimo bibliotekose vartotojų aptarnauta 3211 (2019 m. – 3515, t.y. 304 vartotojais mažiau nei 2019 m.

Kaimo bibliotekose daugiausia vartotojų aptarnaujama Arnionių (45,9%), Suginčių (443,4%), Giedraičių (37,4%) ir E. Satkūnaitės vardo (37,1%) bibliotekose. Mažiausias gyventojų sutelkimo procentas yra Levaniškių (13,1%), Žiūrų (15,5%) ir Bekupės (15%) bibliotekose. Dauguma šių bibliotekų nuo Molėtų miesto yra nutolusios 6-8 km. ir daugelis šio mikrorajono gyventojų naudojami VB paslaugomis.

Vartotojų skaičius 1 gyventojui – 0,28.

Bibliotekininkų skaičius 1000 vartotojų – 8.

Vartotojų skaičius vienai bibliotekai: rajone – 191, kaime – 133.

Molėtų rajone dominuoja kaimo bibliotekos, turinčios 101-200 skaitytojų. Jos sudaro 42 % visų bibliotekų skaičiaus (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. SVB kaimo bibliotekų skaičius pagal vartotojų sutelkimą.

Iki 100	101-200	201-300	301-400	401-500	Virš 500
9	10	4	1	0	0

Didžiausią skaitytojų grupę viešojoje bibliotekoje sudaro tarnautojai – 32,8 proc., o kaimo bibliotekose kiti asmenys (pensininkai, bedarbiai, namų šeimininkės) – 32,0 proc. Palyginus su ankstesniais metais vartotojų kaita kaimo bibliotekose išliko panaši, o viešojoje bibliotekoje palapsniui vartotojai kinta – mažėjant vaikų ir jaunimo skaitytojų grupėms, didėja tarnautojų ir kiti asmenys grupės. Tokių vartotojų pasiskirstymą sąlygoja rajono gyventojų sudėtis pagal amžių ir užimtumą. Skaitytojų išsidėstymą pagal užimtumą galima matyti lentelėje (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Skaitytojų išsidėstymas pagal užimtumą.

Vartotojai	SVB		Iš jų:			
	Skaičius	Proc.	VB		Kaimo bibliotekose	
			Skaičius	Proc.	Skaičius	Proc.
Vartotojų iš viso:	4765		1554		3211	
Iš jų:						
Vaikai	1131	23,7	332	21,4	799	24,9
Tarnautojai	1062	22,3	509	32,8	553	17,2
Darbininkai	661	13,9	112	7,2	549	17,1
Jaunimas (moksleiviai, studentai)	547	11,5	265	17,0	282	8,8
Kiti	1364	28,6	336	21,6	1028	32,0

3. Apsilankymų skaičius ir lankomumas.

2020 metais SVB sistemos bibliotekose apsilankė 97958 lankytojai. Palyginus su 2019 m., tiek mieste, tiek kaime lankytojų skaičius sumažėjo (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Lankytojų skaičius ir lankomumas (2019-2020 m.).

	Lankytojų skaičius		Skirtumas	Lankomumas	
	2020 metai	2019 metai		2020 metai	2019 metai
SVB	97958	145593	- 47635	20,5	27,4
VB	24495	43633	- 19138	15,7	24,4
Kaimo bibliotekose	73463	101960	- 28497	22,8	29,0

Molėtų VB per darbo dieną apsilankė 81 lankytojas, o vienai kaimo bibliotekai vidutiniškai tenka 3061 apsilankymas per metus, per dieną – 12.

4. Dokumentų išduotis.

2020 metais SVB sistemos bibliotekose dokumentų išduota 117578 fiz. vnt. (2019 m. – 158996 fiz. vnt.), tai yra 41418 fiz. vnt. mažiau, negu 2019 metais. Spausdintų knygų ir periodinių leidinių skaitymo tradicija neišnyko ir 2020 metais karantino sąlygomis, ji liko tokia pat svarbi ir mėgstama.

Išduota dokumentų į namus:

- SVB – 93157 fiz. vnt.

Iš jų:

- VB – 26062 fiz. vnt.,
- Kaimo bibliotekose – 67095 fiz. vnt.

Išduota dokumentų vietoje:

- SVB – 24421 fiz. vnt.

Iš jų:

- VB – 7609 fiz. vnt.,
- Kaimo bibliotekose – 16812 fiz. vnt.

Apie dokumentų išduotį pagal turinį (grožinės literatūros, šakinės literatūros (be periodikos) ir periodinių leidinių) (žr. 4 lentelę).

4 lentelė. Dokumentų išduotis.

	Išduota dokumentų										
	Viso (fiz. vnt.)		Skirtu- mas	Iš jų:							
	2020 metai	2019 metai		Grožinės literatūros		Šakinės literatūros (be periodikos)		Periodinių leidinių		Kiti dokumentai	
				Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
SVB sistemoje	117578	158996	-41418	58786	50	6031	5	51419	44	1342	1
VB	33671	44662	-10991	20993	62	2921	8	8475	25	1282	4
Kaimo bibliotekose	83907	114334	-30427	37793	45	3110	4	42944	51	60	0,07

Skaitomumo rodiklis rajono bibliotekose buvo 24,7 (2019 m. – 29,9). Skaitomumas VB – 21,7 (2019 m. – 24,9); kaimo bibliotekose – 26,1 (2019 m. – 32,5).

Vienam rajono bibliotekininkui vidutiniškai tenka 2939 fiz. vnt. išduotų dokumentų.

Vienam VB bibliotekininkui tenka – 2104 fiz. vnt. išduotų dokumentų, kaimo bibliotekose – 3496 fiz. vnt.

5. Darbo vietos.

SVB tinklo bibliotekose šiuo metu yra 275 darbo vietos vartotojams. Iš jų: VB – 54, kaimo bibliotekose – 221.

Vartotojams skirtų kompiuterinių darbo vietų iš viso:

- SVB – 97, iš jų:
- VB – 17,
- kaimo bibliotekose – 80.

Tinklinių kompiuterinių darbo vietų skaičius:

- SVB – 97, iš jų:
- VB – 17;
- kaimo bibliotekose – 80.

Kompiuterinių darbo vietų skaičius, prijungtų prie interneto:

- SVB – 97, iš jų:
- VB – 17,

– kaimo bibliotekose – 80.

Kompiuterinių darbo vietų skaičius bibliotekos darbuotojams:

– SVB – 44, iš jų:

– VB – 20,

– kaimo bibliotekose – 24.

Kompiuterinių darbo vietų skaičius bibliotekos darbuotojams, prijungtų prie interneto:

– SVB – 44, iš jų:

– VB – 20,

– kaimo bibliotekose – 24.

6. Prieiga ir sąlygos.

Darbo valandos (per 2020 metus)

VB dirbo 2994 darbo valandas (6 darbo dienų savaitė), kaimo bibliotekos vidutiniškai dirbo 2001 darbo valandų (5 darbo dienų savaitė).

VB vidutiniškai dirbo 58 val. per savaitę, o kaimo bibliotekos – 34 val.

Viešojoje bibliotekoje penkias dienas per savaitę vartotojai aptarnaujami po 10 valandų (nuo 8 iki 18 val.) ir vieną dieną (šeštadienį) 8 valandas (nuo 9 iki 17 val.)

Kaimo bibliotekų darbo laikas: 9 kaimo bibliotekos dirbo 40 val. per savaitę (yra po 1 bibliotekininko etatą), 9 kaimo bibliotekos – 30 val. per savaitę (yra po 0,75 bibliotekininko etato), 6 kaimo bibliotekose – 20 val. per savaitę (yra po 0,5 bibliotekininko etato).

Darbo dienos (per 2019 metus):

VB dirbo 303 darbo dienas, kaimo bibliotekos vidutiniškai dirbo 253 darbo dienas.

7. Tarpbibliotekinis abonementas.

2020 metais TBA paslauga rajone pasinaudojo 5 abonementai. Šia paslauga pasinaudojo 5 VB vartotojai, kurie gavo 18 dokumentų iš Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos. Kaimo bibliotekos šia paslauga nepasinaudojo.

III. KULTŪRINĖS EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS

1. Renginiai.

2020 metais SVB tinklo bibliotekose buvo organizuoti 571 renginys (2019 m. – 1064), iš jų: 100 renginių vyko virtualiai.

5 lentelė. Renginių pasiskirstymas pagal pagrindines renginių formas.

Pavadinimas	Organizuota renginių							Renginių lankytojų skaičius
	Iš viso	Iš jų:						
		Kompleksiniai		Žodinių		Vaizdinių		
		Skaičius	%	Skaičius	%	Skaičius	%	
Molėtų SVB	571	147	25,7	258	45,2	166	29,1	15205
VB	168	63	37,5	56	33,3	49	28,2	3956
Kaimo bibliotekose	403	84	20,9	202	50,1	117	29,0	11249

Organizuojamų renginių skaičius palyginus su 2019 metais ženkliai sumažėjo (53,6%). Sumažėjo ir renginiuose dalyvavusių žmonių skaičius – 8319 dalyvių (35%) mažiau. Tai reiškia, kad bibliotekose paskutiniu metu vyko gana dideli pokyčiai renginių organizavimo srityje. Daug renginių persikėlė į elektroninę erdvę ir pagrindinis bibliotekos prioritetas buvo informacinė ir emocinė parama bendruomenei. Karantino pradžioje bibliotekininkės svetainėje ir Facebook paskyroje mokė, kaip pasisiūti kaukę, prisidėjo kaip savanorės dalindamos kaukes, kuriomis gyventojus aprūpino savivaldybė. Sėkmingai į internetą persikėlė ir kitos bibliotekos veiklos, renginiai: atidaryta virtuali Filosofijos skaitykla, korėjiečių ir anglų kalbų mokymai, dailės ir kraštotyros medžiagos parodos – pastarosios sukėlė didelį susidomėjimą.

Nors daug renginių persikėlė į virtualią erdvę, tačiau pagrindinės renginių temos išliko panašios: bendruomenės narių skaitymo skatinimas (knygų pristatymai, susitikimai su rašytojais, garsiniai skaitymai), kultūros ir literatūros paveldo sklaida (kraštotyros parodos, žymių kraštiečių jubiliejinių datų paminėjimai), šviečiamieji-mokomieji renginiai (konkursai, viktorinos, mokymai ir pan.)

Svarbus renginys Molėtų bendruomenei **Kazio Umbraso literatūrinės premijos konkursas** vyko nuotoliniu būdu. Konkurse dalyvavo 15 dalyvių. Kovo 11 d. Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną susumuoti ir pagarsinti konkurso rezultatai. Šių metų laureate tapo Agnė Šikaitė, o paskatinamoji premija paskirta Linai Žalytei. Visų konkurso dalyvių kūryba publikuota viešosios bibliotekos interneto svetainėje.

Kaip ir kasmet balandžio mėn. Molėtų viešoji biblioteka dalyvavo **Nacionalinėje bibliotekų savaitėje**, tik 2020 metais ji kitokia – vyko nuotoliniu būdu ir atkeliavo į bibliotekos lankytojų kompiuterius ir telefonus. Visi buvo kviečiami prisijungti, dalyvauti, dalintis, komentuoti ir taip smagiai leisti laiką iš namų. Balandžio 23–29 d. vyko **virtuali paroda „Kaip pasikeitėme per 20 metų“**. Kvietėme pamatyti permainas savo akimis – kaip Nacionalinė bibliotekų savaitė Molėtų bibliotekoje vyko pastaruosius du dešimtmečius, kaip keitėsi pati biblioteka. <https://moletai.rvb.lt/2020/04/22/kelione-laiku-kaip-pasikeiteme-per-20-metu/>

Balandžio 23 d. apsilankyti kvietė Molėtų bibliotekos **virtuali „Filosofijos skaitykla: kaip turėtume gyventi?“**. Dėl pandemijos ir karantino pasikeitęs gyvenimas sudarė progą apmąstyti

svarbius klausimus, kuriems neturėjome laiko. Nacionalinės bibliotekų savaitės metu vyko ketvirtoji Filosofijos skaitykla, kurią Molėtų biblioteka atidarė karantinui užklupusi. Į Filosofijos skaitykloje rinkosi mėgstantys skaityti, mąstyti ir norintys filosofinę praktiką taikyti gyvenime.

Filosofijos skaitykloje skaitė daugiau nei 30 žmonių iš Molėtų, Lietuvos, JK ir Ispanijos, aktyviausieji renkasi ketvirtadieniais filosofines idėjas aptarti gyvai.

<https://moletai.rvb.lt/renginiai/filosofijos-skaitykla-3-2/>

Balandžio 23–29 d. vyko konkursas – sukurti smagų, mįslingą ar kokį neįprastą sakinį iš namuose esančių knygų nugarėlių. Prisijungėme prie Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos iniciatyvos ir kvietėme skaitytojus dėlioti frazes iš knygų nugarėlių. Buvo sudėliotos kelios dešimtys nuostabių haiku, skaitytojai rašė, jog konkursas pakėlė nuotaiką ir paskatino nauju žvilgsniu pažvelgti į savo namų bibliotekos lentynas.

Konkurso nugalėtoja tapo Edita Kazlauskaitė, specialius prizus gavo Violeta Bimbirienė, Birutė Kazlauskienė ir Neringa Šiaulienė, o prizai-siurprizai iškeliavo Jolantai K. ir Jonykų šeimai.

<https://moletai.rvb.lt/2020/04/29/siuskite-koduota-zinute/>

Balandžio 27 d. Nacionalinės bibliotekų savaitės metu nuotoliniu būdu vyko korėjiečių kalbos pamokos. Internetu Molėtų bibliotekoje vyko ir anglų kalbos užsiėmimai, kuriuos veda Auksuolė Nazarovienė.

Kiekvienais metais Nacionalinės bibliotekų savaitės pabaigą Molėtų viešoji biblioteka pažymi surengdama Mažąją knygų mugę, kuri 2020 metai neįvyko, tačiau renginių, **skatinančių skaitymą ir populiarinančių knygą netruko**.

Tradicinėse popiečio valandėlėse "Prie kavos puodelio" Abonemente knygos mylėtojai kalbėjo apie naujas įdomias knygas, skaitė ištraukas iš labiausiai patikusių knygų. Atskira popietė buvo skirta aptarti knygą, pristatytas 2020 Metų knygų rinkimams.

Molėtų bibliotekoje su skaitytojais bendravo poetas, rašytojas, žmonių su negalia judėjimo Lietuvoje pirmeivis Jonas Mačiukevičius. Susitikimą inicijavo Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga, moderavo literatūros mokytojas Valentinas Stundys, susitikime dalyvavo ir rašytojo kūrybą skaitė aktorius Rimvydas Kalvelis.

„Gulago partizanų“ autoriai Paulius Saudargas ir Goda Krukauskienė pristatė knygą bei trumpametražį dokumentinį filmą „Kalinio riba“.

Nekasdieniai renginiai (susitikimai, skaitymai netradicinėse vietose, „Rašytojo priimamasis“, virtualios transliacijos) bibliotekose ir rajono mokyklose vyko su Molėtų bibliotekos organizuojamos tarptautinės rašytojų rezidencijų programos „Parašyta Molėtų krašte“ dalyviais: rašytojais Rugile Audeniene, Vaida Pilibaityte, Nina Olszewska iš Lenkijos, Vladu Rožėnu, Simonu Bernotu, Aušra Kaziliūnaite, Gabriele Labanauskaite, Gintare Adomaityte, Uladzislau Harbacki iš Baltarusijos. Praturtintas Molėtų kultūrinis gyvenimas – iš viso įvyko 21 susitikimas su šiais

autoriais.

Gražų rugsėjo vakarą jauni molėtiškiai susirinko į kūrybinių idėjų pasidalinimo stovyklą, kurią finansuoja Molėtų rajono savivaldybė pagal **Jaunimo iniciatyvų programą**. Tarpusavio bendravimas tarp bendraminčių prasipletė, nes jauni žmonės susitiko su Molėtuose reziduojančiais rašytojais: romano "Vojažo" autore Rugile Audeniene, poetu Simonu Bernotu ir Vladu Rožėnu. Vyko literatūriniai skaitymai, rašytojai mielai dalinosi savo kūrybine, tiek gyvenimo išmintimi. Nuoširdus bendravimas pateisino dalyvavusių literatų ir kitų žingeidžių jaunų molėtiškių lūkesčius, tad tikėtina, kad užmegzta kūrybinė draugystė tęsis.

Gegužės 7-ąją, minėdami **Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną**, kvietėme skaitytojus atsigręžti į lietuvių literatūros klasikus. Molėtų krašto bibliotekos prisijungė prie iniciatyvų: „Lietuva skaito!“ ir „Atrask klasikus!“. Pirmuoju atveju – skirtingus Molėtų krašto kampelius sujungė trumpo Jurgio Kunčino apsakymo „Pratybos“ garsinis skaitymas, kurio Youtube įrašą pasidėjome į archyvus — galbūt po dešimties ar daugiau metų bus įdomu prisiminti, kaip atrodė bibliotekininkų uniforma karantino metu. Antruoju atveju – viešojoje ir rajono bibliotekose šią dieną vyko „Aklas pasimatymas su klasikais“ – skaitytojams užsukus knygų į biblioteką, buvo siūloma paimti į namus ir papildomą lietuvių literatūros klasiko knygą.

Viešoji biblioteka partnerio teisėmis dalyvavo Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės bibliotekos tęstiniame projekte „Literatūros ir kino dienos“ ir Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos projekte „Knygos galia telkti ir skatinti kūrybiškai gyventi“. Ištikimiausi lietuvių literatūros mylėtojai galėjo prisiliesti prie žymaus poeto, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato Justino Marcinkevičiaus poezijos kūrybos. Pirmąjį poeto atsiminimų vakarą aktorius Ignas Ciplijauskas perskaitė J. Marcinkevičiaus poemą „Pažinimo medis“, panardinusių visus į gilius apmąstymus. Antrajame J. Marcinkevičiaus poezijos ir prisiminimų vakare dalyvavo aktorė Gražina Urbonaitė ir fleitininkas Justinas Mačys.

Bendradarbiaujant su Zarasų rajono viešąja biblioteka, kuri įgyvendina projektą “Knygos šventė” Utenos regione, viešojoje bibliotekoje vyko literatūros ir muzikos vakaras „Turiu žodį, nesuteptą, šventą“, skirtas žymaus Lietuvos poeto Pauliaus Širvio 100-mečiui. Renginyje dalyvavęs rašytojas, poetas Alfas Pakėnas pristatė greit pasirodysiančią knygą apie Paulių Širvį „Palik tik dainą“. Vakarą vainikavo aktorius Petro Venclovo monospektaklis „Dialogas su Paulium“ ir Molėtų kultūros centro ansamblio „Malkesta“ dainininkų atliekamos dainos pagal P. Širvio tekstus.

Visada didelio pasisekimo ir susidomėjimo sulaukia kūrybiniai, pažintiniai ir šviečiamieji renginiai.

Kovo mėn. vyko susitikimas su psichoterapeutu, dramos terapeutu, teatro režisieriumi Armandu Volku (JAV/Lietuva/Lenkija), dirbančiu su iš kartos į kartą perduodamomis traumomis. Armandas Volkas yra įsteigęs Taikos kūrimo ir menų centrą "Gydant istorijos žaizdas" (Healing the

Wounds of History: Center for Peacebuilding and the Arts), yra kviečiamas dirbti į šalis, kur yra buvę žudynių ir konfliktų, palikusių gilius traumas, kurių vėlesnės kartos gali būti nepatyrusios, bet išgyvenančios jų įspaudus. Kovo pradžioje Armandas Volkas dalyvavo Vilniuje vyksioje tarptautinėje konferencijoje apie istorines traumas. Dėkojame Armandui Volkui už norą aplankyti Molėtus.

Pasidalinimui karantino patirtimi buvo skirti keli internetinio **bibliotekos radijo epizodai**. Daugiausiai peržiūrų Facebook paskyroje sulaukė meditacijos mokymai, kuriuose dalyvavo Zen tradicijos praktikuotojas Rytis Juozapavičius, tobulėjimo programų fasilitatorius, komunikacijos koučas, padedantis besimokantiems atidos (angl. mindfulness).

Molėtų bibliotekos radijo laidoje apie karantino kasdienybę pasakojo Metų knygos – distopinio romano „Oro“ – autorius Marijus Gailius, Videniškių bibliotekininkė Jolanta Pipiraitė, literatas Robertas Pikčiūnas.

Viešoji biblioteka prisijungė prie 14-ojo tarptautinio žmogaus teisių dokumentinių filmų festivalio „Nepatogus kinas“ ir kvietė nemokamai ir individualiai žiūrėti festivalio filmus.

Laiptinės galerijoje ir konferencijų salėje organizuojamos fotografijų, tapybos darbų, piešinių ir kitų meno kūrinių ekspozicijos yra mėgstamos tiek menininkų, tiek lankytojų. Pirmoji 2020-ųjų metų paroda bibliotekoje – trijų bendraminčių Bronės Šlepikienės monotipijos, Rasos Stalnionienės tapyba ir Nijolės Navikienės tekstai – tai kūrybinis darbas, pavadintas „Impresijos“.

Paroda „Lietuvių Šveicarija“ – tai dešimties autorių fotografijos ir istoriniai koliažai, atskleidžiantys lietuvių bendruomenės istoriją, dabartinį bendruomenės gyvenimą, ir pristatantys nuostabią Šveicarijos gamtą. Parodą pristatė iš Šveicarijos atvykusi Jūratė Caspersen, Šveicarijos lietuvių bendruomenės pirmininkė.

Vasaros pradžioje Laiptinės galeriją puošė dailininko ir pedagogo Zenono Stepanavičiaus tapybos darbų paroda. Parodą aplankyti galima ir virtualiai:

<https://www.facebook.com/watch/?v=243241666901677>

Donatos Andriuškevičienės tapybos darbų paroda „Kasdienybės užrašai“ ir Laimutės Širvydienės paroda „Mano gyvenimo reportažai“ pasidalino parodų erdves viešojoje bibliotekoje ir džiugino lankytojus visą vasarą:

<https://www.facebook.com/watch/?v=1177029359314222>

Dieveniškių technologijos ir verslo mokyklos vadovė Ilona Šedienė pristatė unikalią parodą, kuri atvėrė langą į užmirštą meilės ir šilumos kupiną žydų gyvenimo pasaulį. Tai Simono Karczmaro litografijų paroda „Paminklas Dieveniskėms“.

<https://moletai.rvb.lt/2020/08/18/simono-karczmaro-paminklas-dieveniskems-moletuose/>

Bibliotekos laiptinės galerijoje ir konferencijų salėje buvo eksponuojama paroda – Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijos Grafinio dizaino studijų antro kurso studentų sukurti ekslibrisai,

atspausdinti šilkografijos technika. Jie skirti artėjančiam Vilniaus 700 metų jubiliejui.

Dailininkės, iliustruotos Vandos Padimanskaitės paroda „Pasivaikščiojimas su šešėliais“ buvo eksponuojama tiek bibliotekoje, tiek naujoje virtualioje Molėtų bibliotekos parodų erdvėje. Tai naujausi menininkės darbai.

<https://moletai.rvb.lt/2020/12/01/paroda-kaip-asmene-zinute/>

Akcijos, konkursai.

Viešoji biblioteka dalyvavo beveik visose programose ir veiklose, organizuotose Kultūros ministerijos, Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos, Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos, Savivaldybių viešųjų bibliotekų, Apskričių viešųjų bibliotekų ir Lietuvos leidėjų asociacijų, Lietuvos bibliotekininkų draugijos, Švietimo ir mokslo ministerijos ir kitų organizacijų. VB ir kaimo bibliotekos organizavo Suaugusiųjų mokymosi savaitės, Skaitmeninės savaitės renginius, dalyvavo akcijose: Saugesnio interneto savaitė, „Vasaros skaitymo iššūkis“, Nacionalinio diktanto rašyme ir kt.

Nacionalinį diktantą Molėtų bibliotekoje molėtiškiai rašė jau tryliką kartą. Nacionalinio diktanto dalyviai rašė rašytojos Birutės Jonuškaitės tekstą „Milinė“.

Kovo 23–29 dienomis „Prisijungusi Lietuva“ kartu su partneriais organizuoja „Skaitmeninės savaitės 2020“ veiklas šalyje. 2020 metų „**Skaitmeninės savaitės**“ tema – „Medijų informacinio raštingumo ugdymas“, šūkis – „Išmani biblioteka: erdvė augti ir kurti!“. Kiekvienais metais į Skaitmeninę savaitę įsitraukia vis daugiau gyventojų, siekdami atrasti ir įgalinti technologijas. Molėtų gimnazijos gimnazistai ir mokytojai dalyvavo Saugesnio interneto savaitės kino seanse viešojoje bibliotekoje, peržiūrėtas Hans Block ir Moritz Riesewieck filmas „Interneto valytojai“.

Molėtų r. sav. viešosios bibliotekos lankytojai aktyviai dalyvavo 2020 metų „Vasaros skaitymo iššūkyje“. Molėtų krašte 231 skaitytojas pareiškė norą dalyvauti iššūkyje, trys ketvirtadaliai užsiregistravusiųjų jį įveikė. Iš viso Skaitymo iššūkio dalyviai Molėtų rajone perskaitė 1014 knygų pagal organizatorių pateiktas penkias užduotis. Į iššūkį įsitraukę dalyviai rinkosi Šiaurės rašytojų knygas, knygas apie draugystę ir gamtą, eiliuotas knygas bei knygas, kurių pavadinime yra skaičius. Aktyviausiai Molėtų krašte Skaitymo iššūkyje dalyvavo Molėtų bibliotekos skaitytojai, čia perskaityta 220 Skaitymo iššūkio knygų. Trys aktyviausios rajono bibliotekos – Suginčių (125 knygos), Giedraičių (121 knyga) bei Mindūnų (101 knyga).

2020 metais Molėtų viešoji biblioteka Elektronikos platintojų asociacijos (EPA) organizuojamame **projekte „Atsakingas skaitytojas“** triumfavo jau ketvirtus metus iš eilės, parodydama didžiausią aktyvumą bei socialinę atsakomybę šalies mastu. Molėtiškiai aktyviai dalyvavo aplinkosauginiame projekte: rūšiavo ir iš namų į biblioteką nešė senas baterijas bei kitus smulkius neveikiančius ar nenaudojamus elektronikos prietaisus. Taip pat bibliotekoje galima užpildyti nemokamo stambiosios elektronikos (pvz., skalbyklės, šaldytuvai, gartraukiai, šildymo

prietaisai ir pan.) atliekų išvežimo iš namų formą.

Jau šeštą kartą viešoji biblioteka įsitraukė į „**Auksinio proto**“ žaidimus, tik gaila, kad rugsėjo 29 d. aktyviai prasidėjęs žaidimas spalio 21 d. baigėsi dėl sugriežtintų karantino sąlygų.

2020 metais prie VB veikė trys klubai: Molėtų rajono literatų brolija, moterų klubas „Judra“ ir Senjorų klubas „Džiugesio valandos“.

Renginiai kaimo bibliotekose.

2020 metais kaimo bibliotekose renginių organizavimas nesustojo, tik pakeitė savo formą ir pobūdį, tačiau temos išliko tos pačios. Trumpai apžvelgsime tuos renginius, kurie rajono gyventojams paliko įspūdį bei gerus atsiliepimus rajono spaudoje.

Beveik visose bibliotekose, dažniausiai dokumentų parodomis, buvo minimos valstybinės šventės.

Suginčių seniūnija organizavo protų mūšį „Pažinkime Lietuvą“, skirtą Lietuvos valstybės atkūrimo dienai paminėti. Savo žinias protmūšyje parodė penkios komandos iš Suginčių seniūnijos, kurias subūrė ir joms vadovavo Suginčių seniūnijos bibliotekininkės.

Inturkės biblioteka, ruošdamasi Vasario 16-ajai, parengė viktoriną „Su Lietuva širdy“, kurioje dalyvavo tiek suaugusieji, tiek jaunieji skaitytojai. Renginį papuošė Inturkės progimnazijos mokinių skaitomos eilės, dainuojamos dainos.

Arnionių, Dapkūniškių ir kitose kaimo bibliotekose jau tapo tradicija Liepos 6-ąją rinktis giedoti Tautišką giesmę.

Žalvarių bibliotekoje vyko filmo „Žmonės, kurie sukūrė Lietuvą“ peržiūra. Šįmet Lietuvos Respublikos Prezidentui A. Stulginskiui, būtų sukakę 135 metai. Susirinkę bibliotekos lankytojai susipažino su Prezidento biografija, politine veikla ir asmeniniu gyvenimu.

Visos kaimo bibliotekos dalyvavo Sausio 13-ajai paminėti akcijoje „Atmintis gyva, nes liudija“.

Bekupės bibliotekoje vyko režisieriaus Vido Mačiulio sukurto dokumentinio filmo „Sekmadienio rytas... sausio 13-osios naktį“ peržiūra.

Kaimo bibliotekose organizuoti vietos bendruomenės mėgstami **teminiai renginiai**. Aktualios temos: lietuvių kalbos populiarinimas, savo krašto kultūros ir literatūros paveldo sklaida, sveikos gyvensenos skatinimas ir kt.

Inturkės bibliotekoje kasmet yra svarbios Lietuvių kalbos dienos, kai vyksta dailia rašymo ir paroda.

Kaimo bibliotekose vyko literatūriniai susitikimai, knygų pristatymai.

Nuolatiniai rajono literatūrinių susitikimų pakeičiviai ir Inturkės seniūnijos bendruomenė rinkosi į Inturkės mokyklos salę, kur bibliotekininkė O. Cesiulienė įdomiai kalbino knygos „Parubežys ir parubežiniai“ autorių A. Žilėną.

Dapkūniškio bibliotekoje vyko knygos ir filmo „Kalinio riba“ pristatymas, knygą apžvelgė Molėtų rajono mero patarėjas Valentinas Stundys. Taip pat Inturkės biblioteka dalyvavo Molėtų viešosios bibliotekos projekte „Parašyta Molėtų krašte“, kurio dėka atsirado galimybė pabendrauti su įdomiais kūrėjais: rašytoja Gintare Adomaityte, vertėju Uladzislau Harbacki, Gabriele Labanauskaite, trumpam įsikūrusiais Inturkėje. Pristatyta kraštiečio Algimanto Umbraso knygelė „Kur veda Užburtos pasagos“ (panaudojome Algimanto Pečiukaičio nuotraukas ir architekto sukurtas legendas apie mums gerai pažįstamas vietas).

Giedraičių bibliotekoje gimnazijos dvyliktokai dalyvavo netradicinėje virtualioje pamokoje „Klimato kaita“, kurioje susitiko su Lietuvos radijo žurnaliste Vaida Pilibaityte. Susitikimas vyko pagal Molėtų viešosios bibliotekos projektą „Parašyta Molėtų krašte“.

Balninkų bendruomenė dalyvavo Laimutės Pacevičienės knygos „Linksmieji dienoraščiai“ knygos pristatyme ir susitikime su knygos autore.

Arnionių bibliotekoje vyko Dalios Valeikienės poezijos knygos „Rytas pienių pievoje“ virtualus pristatymas Arnionių bendruomenės facebook paskyroje.

Rašytoja Daina Opolskaitė dalyvavo Mindūnų bibliotekoje organizuotoje literatūrinėje-muzikinėje popietėje „Metų knyga“, kurioje pristatė savo knygą „Dienų piramidės“.

Aktoriaus, literato Rimvydo Kalvelio knygos „Pro lapkričio rūką“ pristatymas vyko Alantos bibliotekoje.

Mindūnų bibliotekos skaitytojai tradiciškai rinkosi prie Baltųjų Lakajų ežero į organizuojamą popietę „Vasara su knyga“.

Kaimo bibliotekose organizuojami renginiai, susitikimai pasižymėjo temų įvairove.

Susitikimą Inturkės bibliotekoje psichologė Dovile Gutnikienė pradėjo savęs pažinimo valandėle.

Dapkūniškio bibliotekoje suorganizuotas susitikimas su „Žolinčių akademijos“ prezidentė Danute Kunčiene, kur lektorė pristatė praktinį užsiėmimą „Mitybos planas dienai“.

Vidieniškų bibliotekoje vyko keturi susitikimai su architekto ir menininke Birute Pečiūraite – Baltuškiene. Bibliotekos lankytojai mokėsi piešti skirtingomis technikomis: fraktalų technika, veido emocijų technika, jūros tematika, angelo tematika.

Mindūnų bibliotekoje vyko edukacinė popietė „Išbandyti konservavimo receptai“.

Pynimo iš vytelių edukaciniai užsiėmimai vyko Levaniškų bibliotekoje, kuriuos vedė Danguolė Telksnienė.

Paskutiniaisiais metais didelė dalis bibliotekų – vienintelė kultūros įstaiga kaimo vietovėse, tad stengiasi kartu su kaimo bendruomenių centrais **vykdyti bendrus projektus, organizuoti įvairiausias šventes, susibūrimus, vakarones.**

Bekupės bibliotekoje vyko Užgavėnių šventė „Kepam blyną, kviečiam kaimyną“.

Inturkės bibliotekai kartu su VŠĮ „Bendrystės centras“ teko dalyvauti realizuojant edukacinę programą „Karalienės Bonos Sforcos legenda atgyja“, kurią filmavo TV3 laidos „Maisto kelias“ kūrėjai.

Arnionių bibliotekoje jau tapo tradicinė Žvejo dienos šventė. Šventės metu bibliotekoje veikė fotografijų paroda, kurioje buvo užfiksuotos smagiausios akimirkos iš bendruomenės gyvenimo.

Dapkūniškio biblioteka dalyvavo bendruomenės centro projekte „Sveikos gyvensenos skatinimas Molėtų rajono savivaldybėje“ ir kartu organizavo projekto veiklas. Vyko 6 mankštos užsiėmimai ir 6 emocinės sveikatos stiprinimo mokymai bendruomenės nariams:

1. „Emocija per dailės terapiją“ (lektorė meno terapijos metodų specialistė Irena Bulotienė),
2. Mokymai „Baimė. Kaip sau padėti stiprinant pasitikėjimą savimi?“ (lektorė ICU koučingo specialistė Kristina Laučienė),
3. Mokymai „Psichohigiena“ (lektorė kūno psichoterapeutė, medikė Rasa Mažionienė),
4. Mokymai „Emocijų ir jausmų dailės terapija“ lektorė meno terapijos metodų specialistė Irena Bulotienė),
5. Mokymai „Stresas ir jo valdymas“ (lektorė organizacinės psichologijos specialistė Jūratė Bortkevičienė),
6. Pirmosios pagalbos mokymai.

Alantos bibliotekoje vyko „Vasaros palydos“, kurias bibliotekininkė organizavo kartu su Alantos bendruomenės centru ir Molėtų TAU Alantos fakultetu.

Beveik visose bibliotekose organizuojamos dokumentų parodos, skirtos paminėti valstybines šventes, rašytojų, poetų jubiliejus, taip pat vis didesnio bendruomenės narių dėmesio sulaukia įvairios fotografijos, tapybos, tautodailės ir kitos **netradicinės parodos**.

Balninkų bibliotekoje vyko virtuali Velykinių atvirukų paroda ir Laimutės Širvydienės pieštų paveikslų paroda. „Mano gyvenimo reportažai“.

Dapkūniškio bibliotekoje veikė paroda „Impresijos“ (Bronės Šlepikienės monotipijos, Rasos Stalnionienės tapyba, Nijolės Navikienės tekstai), Martyno Žalos fotografijų paroda „Naktis Molėtuose“.

E. Satkūnaitės biblioteka organizavo fotografijų parodas: "Gražios mūsų šventės", " Mūsų žmonės darbe ir poilsyje".

2020 – Tautodailės metai, todėl Skudutiškio biblioteka kvietė bendruomenę į margaspalvių kumštinių pirštinių parodą „Kumštinės pirštinės – raštai ir spalvos“. Šioje bibliotekoje vyko Audreolės Pivorės tapybos darbų paroda – „Žali pasivaikščiøjimai“ ir Rimvydo Kalvelio 13 paveikslų paroda.

Giedraičių bibliotekos lankytojai galėjo aplankyti molėtiškės Birutės Kavaliauskienės vaško

darbų parodą „Kvepianti medumi“, Vilniaus Technologijų ir dizaino kolegijos Grafinio dizaino studijų II kurso studentų sukurtų ekslibrisų, skirtų Vilniaus 700 metų jubiliejui pažymėti, parodą, giedraitiškės Astos Petkienės akvarelių darbų parodą.

Levaniškių kaimo bibliotekininkės iniciatyva veikė „Knygų mylėtojų klubas“. Dauguma kaimo bendruomenės centrų savo veiklą vykdo kaimo bibliotekų patalpose, o kaimo bibliotekininkės yra aktyvios kaimo bendruomenės centrų narės.

2. Vartotojų mokymai.

SVB tinklo sistemos bibliotekos organizavo įvairius mokymus (kompiuterinio raštingumo, anglų ir korėjiečių kalbų ir kt.) vartotojams. Bibliotekų darbuotojų vestų mokymų bendra trukmė (valandomis) dokumentų fondų, paslaugų, įrangos, informacinių šaltinių panaudojimo klausimais:

- SVB – 957 val., iš jų:
- VB – 320 val.,
- kaimo bibliotekose – 637 val.

Gyventojų skaičius (dalyvavusių mokomuosiuose renginiuose):

- SVB – 700, iš jų:
- VB – 227,
- kaimo bibliotekose – 473.

Bibliotekų darbuotojų vestų mokymų valandų skaičius, skirtų elektroninėms paslaugoms:

- SVB – 713 val., iš jų:
- VB – 154 val.,
- kaimo bibliotekose – 559 val.

Gyventojų skaičius (dalyvavusių skaitmeninio raštingumo renginiuose):

- SVB – 457, iš jų:
- VB – 175,
- kaimo bibliotekose – 282.

Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka sėkmingai įsijungė į skaitmeninio raštingumo mokymų projektą „Prisijungusi Lietuva“, kuriuo siekiama padėti gyventojams išmokti efektyviai, saugiai ir atsakingai naudotis informacinėmis technologijomis bei internetu ir jo teikiamomis galimybėmis. 2020 metais viešojoje bibliotekoje ir daugelyje kaimiškujų filialų gyventojai galėjo mokytis ne tik skaitmeninio raštingumo pradmenų, bet ir gilinti jau turimas žinias bei įgūdžius.

2020 metais skaitmeninio raštingumo mokymuose, dalyvaujant projekte „Prisijungusi Lietuva“, Molėtų rajono bibliotekose apmokyta 342 žmonės, iš jų:

- 29 žmonės (3 grupės) pagal pradedančiųjų mokymų programą;
- 313 žmonių (27 grupės) pagal pažengusiųjų mokymų programas.

Gyventojai gavo praktinių žinių, kaip naudotis skaitmeniniu įrenginiu: internetu apsipirkti, sumokėti mokesčius, užsiregistruoti pas gydytoją, bendrauti virtualioje erdvėje ir kt.

Molėtų rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje apmokyti 157 dalyviai, kaimo bibliotekose – 185.

2020 metais, bendradarbiaujant su MRU Karaliaus Sedžiongo institutu Vilniuje, Molėtų bibliotekoje toliau veikė korėjiečių kalbos studijų grupės, pradedančiųjų ir pažengusiųjų. Jas vedė MRU Karaliaus Sedžiongo instituto mokytoja Chae Yeojin. Molėtų biblioteka – pirmoji Lietuvoje, kuri pradėjo mokytį madingiausios užsienio kalbos pasaulyje. Jei 2019 metais kursą sėkmingai įveikė keturiolika studentų, tai 2020 metais įvyko 7 tiesioginiai užsiėmimai (mokymų trukmė po 3,5 valandos) ir 9 užsiėmimai nuotoliniu būdu (mokymų trukmė po 2 valandas).

2020 metai biblioteka pradėjo vykdyti projektą „Kartų namai Molėtuose“. Pagal sukurtas dvi neformalaus švietimo programas – virėjų ir floristų – dekoratorių nuo rugsėjo 15 d. vyko mokymai. Buvo sukurtos 2 neformalaus švietimo programos: virėjų ir floristų – dekoratorių ir organizuotos neformalaus švietimo paslaugos: iš 20 planuotų apmokyti asmenų, per 2020 metus mokymai organizuoti 20 asmenų; 10 virėjų ir 10 floristų-dekoratorių. Mokymams įpusėjus, paskelbtas antrasis karantinas ir veiklos sustabdytos. Projektas pratęstas iki 2021 m. gegužės mėn.

Informacijos skaitykloje buvo galimybė lankyti edukacinius užsiėmimus, skirtus anglų kalbos tobulinimui, kurių metu buvo mokomasi pagal programą ENGLISH WAY(STEP UP). Dalyvavo 12 dalyvių, apmokymų bendra trukmė (val.) – 24.

Tampa vis populiareesnė veiklos, kurios skatina tiek suaugusiųjų, tiek vaikų vartotojų kūrybiškumą, pilietiškumą ir bendruomeniškumą. Spalio mėn. Molėtų bibliotekoje vyko žvakidžių gamybos užsiėmimas su tautodailininkė Nerija Daubare. Tai Ignalinos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos projekto „Bažnyčių istorija žadina vaizduotę“ edukacijų ciklo „Senųjų Aukštaitijos amatų paslaptys“ renginys. Užsiėmimuose dalyvavo 10 molėtiškių.

IV. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYRINĖ VEIKLA

1. LIBIS PĮ diegimas.

Molėtų viešojoje bibliotekoje, naudojantis Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (LIBIS) programine įranga, yra automatizuoti katalogavimo procesai, užtikrintas automatizuotas vartotojų bibliotekinis aptarnavimas, dokumentų užsakymas ir išdavimas, suteikiama vartotojui galimybė naudotis interaktyviomis elektroninėmis paslaugomis.

VB tęsiamas LIBIS (Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos) kompiuterinio katalogo formavimas. Iš viso kataloge padaryta 72317 bibliografinių įrašų. Per metus automatizuotai parengtų įrašų skaičius – 5129. Iš jų: dokumentų – 3624 bibliografiniai įrašai ir

1505 – analiziniai kraštotyros bibliografiniai įrašai. Kiekvienas rajono gyventojas, turintis prieigą prie interneto, gali gauti pilną informaciją elektroniniame VB kataloge ir suvestiniame LIBIS kataloge apie visus dokumentus, esančius Molėtų VB ir kitose respublikos bibliotekose, kurios dalyvauja suvestinio katalogo kūrime. 2010 metais pradėta rekataloguoti kaimo bibliotekų dokumentų fondai. 2015 metais visų (24) bibliotekų fondai suvesti į LIBIS PĮ.

Nuo 2006 metų VB įdiegtas LIBIS skaitytojų aptarnavimo posistemis. Bibliotekos darbuotojai ir skaitytojai iškart pajuto šios programinės įrangos privalumus: greitą aptarnavimą, galimybę užsisakyti knygas iš anksto, pratęsti jau turimus dokumentus, gauti greitą atsakymą apie reikiamus leidinius ir kokioje kitoje Lietuvos bibliotekoje gali rasti vieną ar kitą knygą. Viešojoje bibliotekoje ypač populiari el. paslauga buvo dokumentų rezervavimas. 2020 metais vartotojai rezervavo 1321 fiz. vnt. 494 pavadinimų dokumentų (2019 m. – 1390 fiz. vnt.)

Taip pat veikia sukurta vartotojų automatinio informavimo sistema, siunčianti elektroninius priminimus apie tai, kad baigiasi dokumentų išdavimo laikas ir pasiūlymus automatiškai pratęsti išdavimo terminą. 2020 m. pratęsimo paslauga pasinaudota 3757 kartus.

LIBIS skaitytojų aptarnavimo posistemis kaimo bibliotekose neįdiegtas.

2020 metais išduota 164 LIBIS skaitytojo pažymėjimai, kai 2019 metais išduota 176 LIBIS skaitytojo pažymėjimai.

2. Bibliografinis informacinis vartotojų aptarnavimas.

2020 metų pabaigoje viešosios bibliotekos informacinį dokumentų fondą sudarė 1092 fiz. vnt. dokumentų, iš jų 289 fiz. vnt. dokumentus galima rasti Vaikų skaitykloje. Vidutinis informacinių leidinių fondo dydis kaimo bibliotekoje – 127 fiz. vnt. dokumentai.

2020 metais vidutiniškai 1 kaimo biblioteka gavo po 1-2 fiz. vnt. naujus informacinius dokumentus. VB informacinis fondas formuojamas, atsižvelgiant į vartotojų poreikius, t. y. analizuojant informacinio fondo apyvartą. Atsakant į vartotojų užklausas bei jiems patiems ieškant informacijos, VB buvo galima naudotis CD-ROM (anglų kalbos mokymosi, geografijos ir kitomis temomis) įrenginiais ir bibliotekos prenumeruojamomis duomenų bazėmis: EBSCO Publishing (10 DB) – visateksčių straipsnių duomenų baze, muzikos duomenų baze „NAXOS Music Library“, teisės aktų duomenų baze „INFOLEX“ ir DB „Vyturys“. Duomenų bazių panaudojimas Molėtų viešojoje bibliotekoje – 513 prisijungimų per metus (2019 m. – 412), iš jų – INFOLEX Praktika duomenų bazėje atlikta 165 operacijų, EBSCO Publishing – 339, „NAXOS Music Library“ – 9.

Viena iš bibliografinio aptarnavimo rūšių – nuolatinis bibliografinis informavimas ir konsultavimas, atsakant į vartotojų pateiktas užklausas. 2020 metais VB ir kaimo bibliotekose gauta 3242 užklaustos, iš jų: elektroninėmis priemonėmis – 892. (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Informacinės užklauso.

Gauta užklauso Viso:		Įvykdyta užklauso		VB		Kaimo bibliotekose	
2020 metai	2019 metai	Viso:	Iš jų: elektroninėmis priemonėmis	Gauta užklauso	Įvykdyta užklauso	Gauta užklauso	Įvykdyta užklauso
3242	4113	3164	892	2155	2095	1087	1069

Užklauso temos buvo labai įvairios. VB lankytojai ieškojo informacijos visuomeniniais ir istorijos klausimais, apie kalbų mokymąsi ir pačią lietuvių kalbą, domėjosi ekonomikos tema bei politika. Išliko populiarios užklauso kraštotyros klausimais. VB gavo 170 kraštotyros užklauso, atsakė – 169. Domėjimasis savo kraštu neblėsta.

3. Internetas.

Rajone yra 25 bibliotekos, turinčios prieigą prie interneto. Molėtų viešojoje ir visose kaimo bibliotekose yra įsteigti Viešosios interneto prieigos taškai.

Molėtų centralizuotame bibliotekų tinkle gyventojams buvo prieinami 97 viešosios prieigos kompiuteriai, visi su interneto prieiga. Vidutiniškai 49 vartotojams tenka 1 kompiuterizuota darbo vieta.

Dalyvaujant Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos įgyvendinamame projekte „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“, VB ir visose kaimo bibliotekose įdiegtas kokybiškas interneto ryšys, atnaujintos kompiuterizuotos darbo vietos vartotojams: 14 kaimo bibliotekų gavo 40 naujų kompiuterių, 14 daugiafunkcinių įrenginių.

2020 m. bibliotekų sistemoje interneto paslaugomis naudojosi 2005 (2019 m. – 2246) vartotojai, t. y. 42,0% visų registruotų vartotojų. Viešojoje bibliotekoje interneto paslaugomis naudojosi 635 vartotojai (2019 m. – 747), t. y. 40,8 % visų vartotojų, kaimo bibliotekose – 1370 vartotojai (2019 m. – 1532), t. y. 42,6 % visų vartotojų. Interneto seansų skaičius – 23367 (2019 m. – 36909), iš jų: VB – 5033, kaimo bibliotekose – 18334. Viešojoje ir kaimo bibliotekose teikiama bevielio interneto prieiga.

Virtualių apsilankymų skaičius VB interneto svetainėje www.moletai.rvb.lt per 2020 metus – 61385 (2019 m. – 118976). Atsisiųstųjų dokumentų skaičius – 0, atsisiųstųjų įrašų skaičius – 0.

Internetas dažniausiai buvo naudojamas asmeniniams poreikiams. Ypač moksleiviai ir studentai internetu naudojosi kaip informacijos šaltiniu ir kaip bendravimo priemone. Aktyviai elektroninėmis paslaugomis naudojosi ir vyresnio amžiaus lankytojai. Prieiga prie interneto bibliotekose kasmet vasarą pasinaudoja turistai ir poilsiautojai.

VB ir kaimo bibliotekos vasario mėnesį kvietė interneto vartotojus į Saugaus interneto savaitės renginius. Inicijatyvos tikslas – atkreipti dėmesį į aktualius skaitmeninius iššūkius, skatinti saugesnį, ypač vaikų ir jaunuolių, naudojimąsi internetu ir skaitmeninėmis technologijomis. Vasario 11 d. vartotojai stebėjo tiesioginę transliaciją „Sukčiai internete, kaip apsisaugoti“, o vasario 13 d. – tiesioginę diskusijos transliaciją „Etiško bendravimo principai internete“.

Prasidėjus karantinui bibliotekos lankytojai turėjo galimybę stebėti tiesiogines transliacijas, jungdamiesi iš namų. Bibliotekų lankytojų susidomėjimo sulaukė transliacijų ciklai iš Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos: „Rankdarbiai namisėdoms“, „Biblioterapija iš namų. Skaitymo rekomendacijos“, kitos transliacijos aktualiomis temomis.

Spalio 19 – 23 d. projektas „Prisijungusi Lietuva“ organizavo senjorų pamėgtą kasmetinę teminę akciją „Senjorų dienos internete“!, kuri sudomino Molėtų viešosios ir kaimo vyresnio amžiaus vartotojus naudotis šiuolaikinėmis išmaniosiomis technologijomis, esamomis e. paslaugomis, kritiškai vertinti informaciją ir pan.

Bibliotekos populiarino elektroninių paslaugų galimybes: e.deklaravimas, e.bankininkystė, e.sveikata, e.vyriausybė. Vartotojų lankomiausios svetainės: www.google, www.facebook.com, www.delfi.lt ir kitos.

4. Kraštotyros darbas.

Kraštotyros darbas labai svarbus, siekiant išsaugoti ateinančioms kartoms, kas savita ir nepakartojama savame krašte. Todėl bibliotekos pagal galimybes stengėsi sukauptą kraštotyros fondą skleisti, supažindinti visuomenę su Molėtų krašto žymiais žmonėmis, kitomis vertybėmis.

2020 m. VB kraštotyros fondą sudarė 2133 fiz. vnt. dokumentų. Per metus VB kraštotyros fondas pasipildė 116 fiz. vnt. dokumentų. Vidutinis kraštotyros fondo dydis kaimo bibliotekose – 64 fiz. vnt. dokumentų. Dalis gautų dokumentų yra parama – tai dovanotos knygos, magistro ir bakalauro darbai molėtiškių autorių, bibliotekos svečių. Skaitytojai apie naujai gautus kraštotyros dokumentus informuoti bibliotekos svetainėje rubrikoje „Naujienos kraštotyros fonde“. Besidomintiems Molėtų kraštu ir kraštiečiais reklamuotos 27 knygos papildžiusias VB kraštotyros fondą.

Viešojoje bibliotekoje saugomi 3 rankraščių fondai: poeto Remigijaus Gražio, kunigo Česlovo Kavaliausko, gydytojos, publicistės Teresės Tumėnaitės Paberalienės. 2019 metais baigtas tvarkyti R. Gražio rankraštynas, kurį sudaro 70 saugomų fiz. vnt. ir Č. Kavaliausko rankraštynas – 6 saugomi fiz. vnt. 2020 metais gautas ir sutvarkytas T. Tumėnaitės Paberalienės rankraštynas – 21 fiz. vnt.

Viešajai bibliotekai įsijungus į LIBIS Analizinės bibliografijos posistemį, į Nacionalinę bibliografijos duomenų bazę siunčiami kraštotyros pobūdžio įrašai, aprašant vietinį laikraštį

„Vilnis“. Per 2020 metus bibliotekos LIBIS katalogas papildytas 1505 analiziniu kraštotyros bibliografiniu įrašu. Viso per metus bibliotekos darbuotojų padaryta 1001 įrašas, iš jų 67 įrašai – vietinėje kraštotyroje [aprašytas laikraščio „Tarybiniu keliu“ 1951 metų komplektas]. Iš LNB nukopijuoti 504 įrašai.

Iš viso VB tinklo bibliotekose yra 283 kraštotyros darbai, iš jų VB – 50. Per metus VB parengta 1 kraštotyros darbas, kaimo bibliotekose parengta 7 kraštotyros darbai.

Bibliotekose kaupiami ir pildomi kraštotyros teminiai apylankai (parengti iš įvairių šaltinių, t.y. kopijų, iškarpų ir kt.). 2020 metais VB kraštotyros fonde buvo 230 kraštotyros apylankų, iš jų: personalijų apylankų – 149, kitų teminių (apie Molėtų rajono istoriją, kultūrą, meną ir pan.) apylankų – 81. Fondas papildytas 4 naujais apylankais: „LR seimo rinkimai – 2020“, „Rajono politikai – tarybos nariai“, „Mokytojas Antanas Kryžanauskas“, „2020 metų pandemija: COVID – 19: pirmoji ir antroji banga“.

Dėmesys buvo skiriamas virtualių rubrikų: „Kraštiečiai“, „Sukaktys ir jubiliejai“, „Molėtų kraštas spaudoje“, talpinamų svetainėje www.moletai.rvb.lt, kūrimui ir pildymui. Rubrikos buvo sukurtos siekiant vartotojus supažindinti su Molėtų miesto ir rajono žymiais žmonėmis, įvykiais ir naujais dokumentais, straipsniais spaudoje apie Molėtų kraštą ir žmones. 2020 m. rubrikoje „Kraštiečiai“ sukurti 2 nauji įrašai; papildyti ir atnaujinti 32 įrašai. Iš viso yra sukurta 166 personalijų įrašai. Naujai papildyta šiomis personalijomis: Jeronimas Mikiparavičius – mokytojas, Rimantas Pelakauskas – aktorius, renginių režisierius ir vedėjas.

Rubrikoje „Molėtų kraštas spaudoje“ sukurti 12 mėnesių įrašai. Iš viso per metus yra atlikta 792 nauji įrašai.

Apie Molėtų kraštą ir jo žmones parašyta 108 straipsniai. Iš jų: respublikinėje spaudoje – 4 (dienraštyje „Respublika“ – apie literatę A. Ivonytę, rašytoją K. Umbrasą, mokytoją A. Kryžanauską, fotografą A. Pečiukaitį), regioninėje spaudoje – 8 („Utenos apskrities žiniose“ – apie rašytoją A. Šlepiką, tautodailininkę J. Žalalienę ir Molėtų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos projektus); žurnale „Aukštaitiškas formatas“ – apie kun. A. Toliatą, K. Pangočio parką, „Levutės parką „Drakono džiunglės“), rajoninėje spaudoje (laikraštyje „Vilnis“ – apie žmones, išgyvenusius dideles netektis ar globojančius gyvūnus, tarp kurių minimos ir bibliotekininkės), bibliotekos svetainėje – apie vykdomą projektą „Kartų namai“, ekslibrisų parodą „Laiptinės galerijoje“, „Molėtai kitaip“ – apie projektą „Lobiai be burtų Aukštaitijai su Molinuke“ bei skaitytojų pamėgtas knygas ir tautosaką.

5. Kraštotyros fondo sklaida.

Biblioteka pagal galimybes stengiasi sukauptą kraštotyros fondą skleisti, supažindinti visuomenę su Molėtų krašto žymiais žmonėmis, kitomis kultūros paveldo vertybėmis.

Daug VB ir kaimo bibliotekose organizuojamų renginių, kurie aprašyti ataskaitos dalyje – **Renginiai**, buvo skirti kraštiečių leidinių ir kūrybos darbų pristatymui, susitikimams su savo krašto žymiais žmonėmis.

2020 metais viešojoje bibliotekoje kraštotyros tematika organizavo 11 dokumentų parodų, skirtų savo krašto žymių žmonių personalijoms.

6. Mokamos paslaugos.

Molėtų rajono savivaldybės tarybos 2014 m. spalio 30 d. Nr. B1 – 175 sprendimu nustatytos naujos Molėtų VB teikiamų atlygintinų paslaugų kainos. Paslaugų sąrašas papildytas naujomis paslaugomis. Šis sprendimas įsigaliojo euro įvedimo Lietuvos Respublikoje dieną.

Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka teikė mokamas paslaugas šiais įkainiais:

- Elektroninio skaitytojo pažymėjimo išdavimas suaugusiems, 1 vnt. 0,87 EUR;
- Elektroninio skaitytojo pažymėjimo išdavimas bendrojo lavinimo mokyklų moksleiviams, 1 vnt. 0,58 EUR;
- Elektroninio skaitytojo pažymėjimo dublikato išdavimas, 1 vnt. 0,87 EUR;
- Dokumentų kopijavimas, spausdinimas (A 4 formato 80 g popierius), 1 vnt. 0,04 EUR;
- Dokumentų kopijavimas, spausdinimas (A 4 formato 160 g popierius), 1 vnt. 0,15 EUR;
- Dokumentų kopijavimas, spausdinimas (A 4 formato spalvotai 80 g popierius), 1 vnt. 0,58 EUR;
- Dokumentų kopijavimas, spausdinimas (A 4 formato spalvotai 160 g popierius), 1 vnt. 0,90 EUR;
- Dokumentų kopijavimas, spausdinimas (A 3 formato 80 g popierius), 1 vnt. 0,09 EUR;
- Dokumentų skenavimas į PDF arba JPG formatą (į vartotojo laikmeną, A4 formato), 1 vnt. 0,09 EUR;
- Dokumentų skenavimas į PDF arba JPG formatą (į vartotojo laikmeną, A3 formato), 1 vnt. 0,09 EUR;
- Bibliografinių sąrašų ir rodyklių pagal individualią užklausą sudarymas, 1 įrašas 0,10 EUR;
- Spaudinių skolinimas iš kitų bibliotekų – Tarpbibliotekinio abonemento (TBA) užsakymas – pagal pašto tarifus;
- Teksto spausdinimas (surinkimas kompiuteriu Time New Roman 12 šriftu) 1 puslapis 0,50 EUR
- Salės nuoma renginiams darbo dienomis, 1 val. 6,00 EUR;
- Salės nuoma renginiams poilsio ir švenčių dienomis, 1 val. 9,00 EUR;
- Salės nuoma su interaktyvia lenta darbo dienomis, 1 val. 17,00 EUR;

- Salės nuoma su interaktyvia lenta poilsio ir švenčių dienomis, 1 val. 25,00 EUR;
- Kompiuterių ir multimedijos projektoriaus nuoma ne bibliotekoje darbo dienomis, 1 vnt./val. 2,90 EUR;
- Kompiuterių ir multimedijos projektoriaus nuoma ne bibliotekoje poilsio ir švenčių dienomis, 1 vnt./val. 2,90 EUR.

Mokamas paslaugas (dokumentų spausdinimas, kopijavimas, skenavimas) vartotojams teikė ir 24 kaimo bibliotekos.

Paslaugų apimtys SVB vartotojams: padaryta 32257 dokumentų kopijos. Iš jų:

VB – 25921, kaimo bibliotekose – 6336.

Už mokamas paslaugas gauta 919,01 EUR.

V. PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS SIEKIANT TOBULINTI PASLAUGAS

Ataskaitiniais metais VB ir kaimo bibliotekos dalyvavo įvairiuose konkursuose ir vykdė 4 projektus.

Pradėta įgyvendinti „**Tarptautinė rašytojų rezidencijų programa „Parašyta Molėtų krašte“** (angl. **International writer’s residency programa “Writing@Molėtai”**)“. Sulaukta paraiškų iš Lietuvos, Lenkijos, Baltarusijos, Švedijos ir Nyderlandų. Pakviesti skirtingų žanrų ir patirties autoriai bendravo su vietos kūrėjais ir skaitytojais, atrado naujų temų ir idėjų. Pagyvintas kultūrinis Molėtų krašto gyvenimas. Molėtų rajono vietovių vardai, istorija ir šiandiena atsirado reziduojančių autorių tekstuose. Užmegzti ryšiai, sutarta dėl būsimų bendrų literatūrinių ir skaitymo skatinimo projektų. Projekto vadovė Audronė Čepkauskaitė. Projektą dalinai rėmė Lietuvos kultūros taryba. <https://moletai.rvb.lt/category/parasyta-moletu-kraste/>

„**Lobiai be burtų“ Aukštaitijai – su Molinuke**“ – tai tęstinis projektas, kaip 2017 metais parengtos ir išleistos knygos „Lobiai be burtų“, iliustruotos Molėtų menų mokyklos mokinių kūryba, tąsa. Projektas įvairiomis veiklomis siekė skatinti vaikų skaitymo idėją, ugdyti pilietiškumą, lavinti mąstymą ir kūrybą. Molinukės kelionėse padėjo ne tik menininkai, kurie įvairių meno priemonių pagalba vaikus skatino pažvelgti į literatūrą kitaip: knygų pasaulį padarys spalvotą, skambantį ir judrų, bet ir kultūros paveldo žinovai. Projekto vykdymo metu vaikai ir jaunimas buvo įtraukti į aktyvų kūrybinį procesą, kuris vyko naudojant patrauklias ir inovatyvias formas. Atsiskleidė vaikų kūrybiniai gebėjimai, padidėjo motyvacija skaityti, į edukacines veiklas įtraukti vaikai iš Molėtų, Utenos, Zarasų, Ignalinos ir Visagino rajonų. Dauguma projekto dalyvių buvo Dienos centrų lankytojai, kuriems dalyvavimas kūrybiniuose renginiuose buvo nedažnas ir netikėtas, bet labai malonus. Projekto vadovė – Janina Vyšniauskienė. Projektą dalinai rėmė

Lietuvos kultūros taryba.

Projekto „**Kartų namai Molėtuose**“ tikslas – mažinti nedarbą Molėtų mieste, skatinant užimtumą ir verslumą bei siekiant pagerinti Molėtų miesto bendruomenės narių gyvenimo kokybę. Projektas finansuojamas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų ir Valstybės biudžeto. Projekto vadovė – Virginija Raišienė. <https://moletai.rvb.lt/2020/11/02/projektas-kartu-namai-moletuose/>

Projekto „**Informacijos keliu – į sveiką gyvenimą**“, finansuoto Molėtų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis, tikslas – suteikti žinių ir galimybių esant brandaus ir vyresnio amžiaus išmokti padėti sau reguliuojant fizinį ir sportinį krūvį bei mokantis sveikos gyvensenos. Projekto vadovė – Ona Cesiulienė.

3 kaimo bibliotekos teikė reikalavimus atitinkančią paraišką Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekai ir gavo dovanų – Metų knygos rinkimuose dalyvavusių knygų kompleksus.

Viešoji biblioteka partnerio teisėmis dalyvavo įvairių įstaigų vykdomuose projektuose:

- Molėtų rajono literatų brolijos 2 projektuose: kūrybinių idėjų pasidalinimo stovykloje, kurią finansavo Molėtų rajono savivaldybė pagal Jaunimo iniciatyvų programą ir projekte „Literatų kūrybinis sambūris“, kurį vykdant, parengta kilnojamoji paroda apie vieną iš žurnalo „Varpas“ steigėjų, redaktorių ir bendradarbių Joną Gaidamavičių-Gaidį. Parodą sudaro 13 išsamių stendų, kuriuose patalpinta išsami ir reta medžiaga (nuotraukos, tekstai iš senų leidinių) apie J. Gaidžio-Gaidamavičiaus gyvenimą ir veiklą.

- Architektūros kokybės vystymo asociacijos (AKVA) inicijuotame projekte Molėtų viešojoje bibliotekoje „Architektūros laboratorijos „Meninės bibliotekos transformacijos“ <https://moletai.rvb.lt/category/archlab/>

- Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos projekte „Knygos šventė (literatūriniai tiltai Utenos regione)“,

- Ignalinos rajono viešosios bibliotekos projekte „Bažnyčių istorija žadina vaizduotę“,

- Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos projekte „Knygos galia telkti ir skatinti kūrybiškai gyventi“,

- Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos projektuose: „Literatūros ir kino dienos bibliotekoje“ ir „Biblioteka arčiau tavęs“,

- įgyvendinant Kultūros ministerijos priemonę 2020 m. „Aprūpinti bibliotekas socialinės ir informacinės atskirties gyventojų grupėms skirta įranga bei priemonėmis“, bibliotekos Vaikų literatūros skaitykloje sukurta autizmui draugiška ir saugi aplinka, <https://moletai.rvb.lt/2020/11/16/biblioteka-atvira-visiems/>

- Viešoji biblioteka ir kaimo filialai dalyvavo iniciatyvoje „**Skaitymo iššūkis**“, kurį koordinavo Lietuvos apskričių viešosios bibliotekos. Šia iniciatyva buvo siekiama skatinti

visuomenės, ypač vaikų ir jaunimo, susidomėjimą knygomis, dalytis informacija apie vertingą literatūrą bei propaguoti skaitymą kaip laisvalaikio pomėgį.

Kaimo bibliotekos labai aktyviai dalyvavo projektuose, kuriuos vykdė kaimo bendruomenių centrai, bendrojo lavinimo mokyklos.

VI. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS

Molėtų VB ir kaimo bibliotekos stengėsi formuoti modernios bibliotekos įvaizdį, informuoti krašto bendruomenę apie savo veiklą, propaguoti bibliotekų teikiamas paslaugas.

Architektūros kokybės vystymo asociacija kartu su biblioteka inicijavo projektą Architektūros laboratorija „Meninės bibliotekos transformacijos“ pirmą kartą Lietuvoje eksperimentinių architektūrinių instaliacijų pagalba sukūrė naujas patirtis bibliotekos erdvėse. Keturios architektų-kūrėjų grupės dirbo viešojoje bibliotekoje ir sukūrė naujas, vartotojų poreikius išpildančias architektūrines instaliacijas (<https://moletai.rvb.lt/category/archlab/>)

2020 m. bibliotekoje sukurta autizmui draugiška ir saugi aplinka, pagerinti vaikų su autizmu patirtį bibliotekos erdvėse įsigytas specialus rinkinys („sensorinis gesintuvas“), biblioteka pažymėta spalvotu ženklu „Biblioteka visiems“ (<https://moletai.rvb.lt/2020/11/16/biblioteka-atvira-visiems/>)

2020 m. biblioteka naudojo įprastas viešinimo formas: informaciją spausdintose priemonėse, žiniasklaidoje, stenduose, bibliotekos interneto svetainėje, *Facebook* ir *Instagram* paskyrose, kituose interneto portaluose.

Rajono laikraštis „Vilnis“ anonsavo bibliotekų renginius naujienų skiltyse, juos skelbė ir rajono savivaldybės interneto portalas www.moletai.lt, regioninių naujienų platforma <https://www.etaplus.lt/moletu-rajonas> ir kt. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos interneto portale <https://www.pavb.lt/> paskelbta 10 pranešimų apie Molėtų viešosios bibliotekos projektus ir veiklas. Portalas „SA.lt“ (Statyba ir architektūra) paskelbė publikaciją „Molėtų viešojoje bibliotekoje – architektūros laboratorija“, Architektūros kokybės vystymo asociacija portalas <http://arch-akva.lt/> – „Architektūros laboratorijos „meninės bibliotekos transformacijos“: Molėtų bibliotekos erdvės ir lankytojų praktikų tyrimas“, „15 min.lt“ – „Atnaujintas Molėtų bibliotekos ir kultūros centro pastatas“, Lietuvos rašytojų sąjungos portalas „rasytojai.lt“ – „Tarptautinė rašytojų rezidencijų programa Molėtuose“ ir kt.

Apie rajono bibliotekas spaudoje buvo išspausdinti **101 straipsniai**. Iš jų: 7 – respublikinėje („Tarp knygų“ ir „Respublikoje“), 94 – vietinėje spaudoje. Bibliotekų darbuotojai parašė 11 straipsnių. Straipsniuose buvo rašoma apie bibliotekų veiklą ir jos teikiamas paslaugas, vykdomus projektus, organizuojamus renginius ir modernių informacinių technologijų diegimą bibliotekos darbe. Be trumpų žinučių ir informacijų apie bibliotekų darbą buvo publikuoti didesni publicistiniai

straipsniai apie Dubingių, Girsteitiškio, Skudutiškio, Bekupės, Žiūrų, Mindūnų bibliotekininkes ir jų darbus, taip pat apie viešosios bibliotekos ilgametę bibliotekos direktorę V. Raišienę, kuri 2020 m. atsisveikino su biblioteka.

2020 metais skleisti informaciją apie biblioteką virtualioje erdvėje, informuoti apie biblioteką ir jos teikiamas paslaugas, ypač karantino metu, padėjo bibliotekos internetinė svetainė www.moletai.rvb.lt, viešosios bibliotekos socialinės medijos paskyra *Facebook*, kuri 2020 metų pabaigoje turėjo 1708 nuolatinius sekėjus, kai 2019 metais pasekėjų skaičius buvo 1485. Per savaitę *Facebook* paskyroje padaryta po 12-15 įrašų. 2020 metų pabaigoje socialinio tinklo Instagram naujai sukurtoje bibliotekos paskyroje buvo 318 sekėjų (2019 m. – 158 sekėjai).

VB Senjorų klubo nariai nuolat naujais straipsniais pildė savo svetainę www.moletusenjorai.weebly.com.

Stiprinant ryšius su bendruomene, kaimo bibliotekų darbuotojos panaudojo įvairias informavimo priemones, taip pat ir reklamą įvairiuose interneto tinklapiuose. Dapkūniškių bendruomenės interneto svetainėje www.dapkuniskiai.lt savo atskirą puslapį turėjo Dapkūniškių biblioteka. Šią svetainę sukūrė ir prižiūri bibliotekininkė M. Ažubalienė. Daugelis kaimo bibliotekų paslaugas ir veiklas viešino socialiniame tinkle Facebook sukurtose kaimo bibliotekų ir bendruomenių paskyrose.

Viešosios bibliotekos iniciatyva Molėtuose veikė trys lauko bibliotekėlės. Vieną bibliotekėlę skaitytojai ir praeiviai gali rasti šalia Molėtų r. pirminės sveikatos priežiūros centro esančiame parkelyje, antrą – Molėtų miesto sodininkų bendrijoje „Pavasaris“, o trečioji – 2020 metų vasarą atidaryta Molėtų miesto sodininkų bendrijoje „Siesartis“ Vartotojų aptarnavimo skyriaus vyresniosios bibliotekininkės J. Nariūnienės iniciatyva. Taip siekiama suburti žmones savišvietai, laisvalaikio skaitymui, bendravimui. Žmonės gali iš bibliotekėlės išsirinkti norimą knygą, kurią perskaitę gražina arba pasilieka sau, į vietą palikdami kitą patikusį leidinį. Tokiu būdu tarp skaitytojų vyksta mėgstamos literatūros mainai.

VB ir beveik visos kaimo bibliotekos turi standus, kuriuose skelbiama informacija apie bibliotekų vykdomus projektus, organizuojamus renginius, bibliotekų paslaugas.

VII. DOKUMENTŲ FONDAS.

1. Fondo būklė.

Molėtų SVB bibliotekų fonde yra 142981 fiz. vnt., 26571 pavadinimais dokumentų (žr. 7 lentelę).

7 lentelė. Molėtų SVB dokumentų fondas.

Eil. Nr.	Biblioteka	Fondo dydis		Fondo dydis (be periodinių leidinių)		Iš jų:				Periodiniai leidiniai	
		Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	%	Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Fiz. vnt.	%
						Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%		
1.	Molėtų VB Sistemoje	142981	26571	135676	94,9	94720	69,8	40956	30,2	7305	5,1
2.	VB	35664	26172	34968	98	20602	58,9	14366	41,1	696	2
3.	Kaimo Filialuose	107317	21121	100708	93,8	74118	73,6	26590	26,4	6609	6,2

Per ataskaitinius metus VB dokumentų fondas sumažėjo 4049 fiz. vnt.(3 %). Sumažėjimo priežastys – perkeliant į mažesnes patalpas Dubingių ir Inturkės bibliotekų fondus, peržiūrint abonemento ir Elvyros Satkūnaitės vardo bibliotekos fondus buvo atrinkti ir nurašyti neaktualūs ir susidėvėję dokumentai.

Rajono 1 gyventojui tenka 8,3 fiz. vnt. dokumentų. Iš jų : mieste: 6,5 fiz. vnt.; kaime: 9,1 fiz. vnt.

Rajono 1 gyventojui tenka 0,7 fiz. vnt. naujai gautų dokumentų. Iš jų: mieste: 0,3 fiz. vnt., kaime: 0,8 fiz. vnt.

Rajono 1 gyventojui tenka 0,07 fiz. vnt. garsinių ir regimųjų dokumentų. Iš jų: mieste: 0,1 fiz. vnt., kaime: 0,04 fiz. vnt.

Rajono 1 gyventojui tenka 0,01 fiz. vnt. elektroninių dokumentų. Iš jų: mieste: 0,01 fiz. vnt., kaime: 0,01 fiz.vnt.

1 vartotojui tenka 27 fiz. vnt. dokumentų. Iš jų: mieste: 20 fiz. vnt., kaime: 30,5 fiz. vnt.

2. Dokumentų gautis.

2020 metais Molėtų SVB tinklo bibliotekų fondai pasipildė 11376 fiz. vnt. dokumentų, 1273 naujų pavadinimų. Apie fondų papildymą SVB sistemoje pagal turinį žr. 8 lentelę).

8 lentelė. Molėtų SVB dokumentų gautis.

Eil. Nr.	Biblioteka	Dokumentų gautis 2020 metai (iš viso)			Dokumentų (be periodinių leidinių)		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Periodinių leidinių	
		Fiz. vnt.	Pav.	% fonde	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Pav.	Fiz. vnt.	Pav.
1.	Molėtų VB Sistemoje	11376	1273	8	4571	1185	3717	807	854	378	6805	88
2.	VB	1692	973	4,7	1016	889	720	615	296	274	676	84

3.	Kaimo Filialuose	9684	859	9	3555	796	2997	726	558	70	6129	63
----	------------------	------	-----	---	------	-----	------	-----	-----	----	------	----

2020 m. Molėtų SVB sistemos dokumentų fondų papildymas pagal dokumentų rūšis žr. 9 lentelę.

9 lentelė. Molėtų VB fondų papildymas pagal dokumentų rūšis (2020 m.).

Eil. Nr.	Bibliotekos pavadinimas	2020 m. iš viso gauta:										1 filialas vidutiniškai gavo		Naujų dokumentų procentas fonde		
		Knygų		Serialiniai leidiniai		Gars./reg.		Elektron. leid.		Kitų dok.		Fiz. vnt.	Pav.	Tinklo b-se	VB	Kaimo fil.
		Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%					
1.	Molėtų VB Sistemoje	4541	39,9	6805	59,9	6	0,05	0	0	24	0,2	404	160	8	4,7	9

2020 metais dokumentų gautis buvo 386 fiz. vnt. didesnė negu 2019 metais. Dokumentų gautis padidėjo, nes Kultūros ministerija papildomai skyrė skolintų valstybės biudžeto lėšų (12644 eurai)

Kultūros ministerijos skirtomis lėšomis įsigyta 3346 fiz. vnt. dokumentų, 705 naujais pavadinimais.

Molėtų rajono savivaldybės skirtomis lėšomis įsigyta 5646 fiz. vnt. periodinių leidinių, 46 pavadinimų.

Paramos gauta 1187 fiz. vnt. dokumentai, 478 naujais pavadinimais.

Už 2 % nuo pajamų mokesčio įsigyta 3 fiz. vnt., 2 pavadinimais.

Už projektus – 14 fiz. vnt. 0 pavadinimais.

Neprenumeruojamų periodinių leidinių gauta 1159 fiz. vnt., 42 pavadinimais.

Rankraščių įvesta į LIBIS PĮ katalogą – 21 fiz. vnt.

Vidutiniškai 1 kaimo filialas gavo 404 fiz. vnt. dokumentų, 160 pavadinimais. Atsižvelgiant į gyventojų ir vartotojų skaičių mažiausiai dokumentų teko Bekupės, Žaugėdų ir Levaniškių filialams.

Per metus gauta 88 pavadinimų periodinių leidinių. 1 kaimo filialui teko vidutiniškai 14 pavadinimų.

2020 metais Molėtų SVB tinklo bibliotekos sukaupė dokumentų fondą už 40316,88 euro.

Vienam gyventojui teko 2,34 euro dokumentams įsigyti.

Vienam vartotojui teko 7,6 euro dokumentams įsigyti.

1000 gyventojų dokumentų įsigijimui tenka: 2336 eurai.

2020 metais VB gavo privalomojo dokumentų egzemplioriaus 1 pavadinimo periodinį

leidinį „Vilnis“.

Už Molėtų rajono savivaldybės skirtas lėšas periodinių leidinių užsakėme už 5075,08 eurų. Vienam gyventojui teko tik 0,29 euro dokumentams įsigyti iš savivaldybės lėšų.

Kultūros ministerija dokumentams įsigyti skyrė 29795 eurus. Kultūros ministerijos lėšų panaudojimą pagal tiekėjus žr. 10 lentelę.

10 lentelė. Kultūros ministerijos lėšų panaudojimas.

Pagal tiekėjus	Lėšos (EUR)
UAB „Alma littera sprendimai“	12438,84
UAB „Tyto alba“	5006,67
UAB „Baltų lankų“ leidyba	1975,43
UAB „Jotema“	1607,25
UAB „Nieko rimto“	1581,71
Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla	1492,57
UAB „Balto trader“	1289,24
K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“	1061,83
UAB „Lectio divina“	799,50
UAB „Sofoklis“	670,03
UAB „Kitos knygos“	403,06
UAB „Vagos prekyba“	374,70
UAB „Jūsų Flintas“	243,01
VŠĮ „Terra Publica“	199,51
UAB „Tikra knyga“	186,81
Kiti tiekėjai	464,84

Vienam gyventojui teko 1,72 euro. dokumentams įsigyti iš Kultūros ministerijos lėšų.

Paramos būdu gautos knygos įkainuotos 5259,19 euro.

Už 2% nuo pajamų mokesčio įsigyta už 26 euro

Už projektų lėšas įsigyta knygų už 161,61 euro.

Vidutinė įsigyto dokumento kaina – 3,54 euro.

3. Dokumentų nurašymas.

Per praėjusius metus nurašyta 15425 fiz. vnt. dokumentų, 2666 pavadinimais. Iš jų:

- VB – 2650 fiz. vnt., 2049 pavadinimais,
- Kaimo filialai - 12775 fiz. vnt., 1371 pavadinimais.

Dokumentų nurašymo priežastys:

- 7543 fiz. vnt. – susidėvėję dokumentai,
- 7710 fiz. vnt. – neaktualaus turinio dokumentai,
- 172 fiz.vnt . – dėl kitų priežasčių prarasti dokumentai,

2020 metų gauties ir nurašymo palyginimas:

- Gauta – 11376 fiz. vnt.
- Nurašyta – 15425 fiz. vnt.
- Skirtumas – 4049 fiz vnt.

Šiais metais dokumentų nurašymas nežymiai sumažėjo (169 fiz. vnt. mažiau negu 2019 m.), bet išliko gana didelis, nes, perkelti į mažesnes, bet renovuotas patalpas Dubingių ir Inturkės bibliotekų fondus, peržiūrint Abonemento ir Elvyros Satkūnaitės vardo bibliotekos fondus buvo atrinkti ir nurašyti neaktualūs ir susidėvėję dokumentai

4. Fondo panaudojimas.

Fondų apyvarta SVB bibliotekose yra nedidelė – 0,8; VB – 0,9; kaimo filialuose – 0,7.

Jau keletą metų fondų apyvarta nesikeičia. Mažą apyvartą ir toliau sąlygoja tiek objektyvūs, tiek subjektyvūs faktoriai (senstantys dokumentų fondai, mažas fondų papildymas naujais dokumentais, mažas dėmesys dokumentų fondų populiarinimui), tačiau pagrindinė dokumentų nepanaudojimo priežastis 2020 metais – griežtos karantino sąlygos pandemijos COVID-19 metu, kurios sąlygojo retesnę skaitytojų apsilankymą ir sumažėjusį dokumentų išdavimą bibliotekose.

Lentelė 11. Fondo panaudojimo koeficientas.

Eil. Nr.	Biblioteka	Fondo panaudojimo koeficientas								
		Grožinė literatūra			Šakinė literatūra (be periodinių leidinių)			Periodiniai leidiniai		
		Fonde sudaro %	Išduoties %	Panaudojimo koeficientas	Fonde sudaro %	Išduoties %	Panaudojimo koeficientas	Fonde sudaro %	Išduoties %	Panaudojimo koeficientas
1.	VB Sistemoje	69,8	50,0	0,7	30,2	5,0	1,16	5,1	44,0	8,6
2.	VB	58,9	62,0	1,0	41,1	8,0	0,19	2,0	25,0	12,5
3.	Kaimo filialuose	73,6	45,0	0,6	26,4	4,0	0,15	6,2	51,0	8,2

VB nėra dokumentų saugyklos ir mainų fondų.

5. Skaitmeninimas.

Nuo 2017 metų viešoji biblioteka įsitraukė į skaitmeninimo veiklas – pradėjo skaitmeninti viešosios bibliotekos rankraščių fonde saugomus įvairaus pobūdžio rankraštinius dokumentus: spaudinius, žymių žmonių kūrybinės veiklos dokumentai ir pan.

Iš viso viešojoje bibliotekoje suskaitmeninta 102 kultūros paveldo objektai, 3121 vaizdas, iš jų: 30 objektų, 360 vaizdų suskaitmeninta 2020 metais. Baigtas skaitmeninti poeto Remigijaus

Gražio rankraštyno fondas, tęsiamas laikraščio „Pirmyn“ 1977 m. skenavimas.

Molėtų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Kraštotyros skaitykloje saugomi ankraštiniai dokumentai, didžiausią susidomėjimą kelianti krašto kultūros paveldo dalis, yra prieinama virtualioje erdvėje. Suskaitmeninti dokumentai viešinami Molėtų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos svetainėje <http://moletai.rvb.lt>.

6. Fondo populiarinimas.

Informacijos išteklių formavimo skyrius nuolat informuoja skaitytojus apie naujas knygas. Bibliotekos svetainės rubrikoje „Naujos knygos“ patalpinta 18 knygų sąrašų su anotacijomis. Iš jų: „Naujos užsienio autorių knygos“ – 12 sąrašų bei „Nauji lietuvių autorių kūriniai“ – 6 sąrašai.

Abonemento skaitytojams paruošta 18 lankstinukų knygų naujienų tema.

Informacija apie naujas knygas vaikams patalpinta bibliotekos interneto svetainės rubrikoje „Skaitomiausios knygos“. Parengta 12 knygų sąrašų su anotacijomis.

VIII. DARBAS SU SKAITYTOJ AIS VAIKAIS

1. Vartotojai ir lankytojai.

SVB sistemos bibliotekose skaitė 1131 vaikai (2019 m. – 1252). VB skaitė 332 (2019 m. – 399), kaimo bibliotekose – 799 (2019 m. – 853).

Rajono bibliotekose apsilankė 30644 lankytojų vaikų (2019 m. – 52814). Iš to skaičiaus: VB – 7359 (2019 m. – 16846), kaimo bibliotekose – 23285 (2019 m. – 35968).

Bendras skaitytojų vaikų lankomumo rodiklis – 27,1 (2019 m. – 42,1); VB – 22,2 (2019 m. – 42,2); kaimo bibliotekose – 29,1 (2019 m. – 42,1).

2. Dokumentų išduotis ir skaitomumas.

Palyginus su 2019 metais dokumentų išduotis vaikams tiek viešojoje bibliotekoje, tiek kaimo bibliotekose sumažėjo (žr. Lentelę Nr. 11).

Lentelė Nr. 12. Dokumentų išduoties vaikams pokytis (2019-2020 m.)

		Išduota dokumentų											
		Viso (fiz. vnt.)			Iš jų:								
		2020 metai	2019 metai	Skirtumas	Grožinės literatūros		Šakinės literatūros (be periodinių leid.)		Periodinių leidinių		Kiti dokumentai		
			Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%			
1.	Molėtų VB sistemoje	27556	45005	-17449	17993	65,3	837	3,0	7434	27,0	1292	4,7	

2.	VB	8392	14386	-5994	4420	52,7	201	2,4	2489	29,6	1282	15,3
3.	Kaimo bibliotekose	19164	30619	-11455	13573	70,8	636	3,3	4945	25,8	10	0,05

Bendras vaikų skaitomumo rodiklis rajono bibliotekose – 24,3 (2019 m. – 35,9); VB – 25,3 (2019 m. – 36,0); kaimo bibliotekose – 23,9 (2019 m. – 35,8).

3. Renginiai vaikams.

2020 metais SVB sistemos bibliotekose suorganizuoti 174 renginiai vaikams. Renginiai vaikams sudaro 31,5 % visų renginių. Kiti duomenys apie renginius lentelėje (žr. 12 lentelę).

Lentelė Nr. 13. Renginiai vaikams (2020 m.).

Eil. Nr.		Organizuota renginių				
		Viso	Iš jų:			Renginių lankytojų skaičius
			Kompleksinių	Žodinių	Vaizdinių	
1.	Molėtų VB sistemoje	174	42	101	31	4696
2.	VB	45	7	33	5	1632
3.	Kaimo bibliotekose	129	35	68	26	3064

VB ir kaimo bibliotekos pagal galimybes, kurios buvo sąlygotos karantino sąlygų, organizavo šviečiamojo kūrybinio pobūdžio renginius, kaip vaiko saviraiškos, kūrybiškumo skatinimo ir ryšio su bendruomene stiprinimo priemonės: naujų knygų pristatymus, pasakų popietes, konkursus, edukacines keliones ir pan. Kai kurie renginiai buvo transliuojami virtualioje erdvėje, bet tai nesutrukdė palaikyti nuolatinį ryšį su mažaisiais skaitytojais, bendrauti ir dalintis informacija, mintimis, įspūdžiais ir jausmais.

Visus metus Vaikų literatūros skaitykla vykdė **projektą „Lobiai be burtų“ Aukštaitijai – su Molinuke**“, kuriame dalyvavo Utenos, Ignalinos, Visagino, Zarasų bibliotekos ir jų lankytojai. Vyko eilė edukacinių renginių:

1. Tarptautinei vaikų gynimo dienai Molėtų skulptūrų parke Molėtų pradinės mokyklos mokiniai kūrė instaliaciją „Aukštaitijos lobiai“ kartu su tautodailininke A. Baranauskiene.

2. Komiksų kūrybines laboratorijas su vaikais kūrė dailininkė, knygų iliustratorė Alicija Grey Molėtuose, Ignalinoje, Visagine.

3. Rašytojas Benas Bėrentas pristatė mini-mono edukacinį spektaklį „Ponas Kampas atgyja“ Molėtu, Utenos, Zarasų bibliotekų jauniems lankytojams.

4. Vyko edukacinis susitikimas su dailininke ir rašytoja „Sigutė Ach ir spalvų lobiai“.

5. Literatūrinių lobių ieškota Aukštaitijos miesteliuose – Kuktiškėse (Utenos r.),

Vyžuonuose (Utenos r.), Užpaliuose (Utenos r.), Skiemonyse (Anykščių r.). Kelionę baigė rašytojo P. Tarasenos aprašytais knygoje „Užburtų lobių“ vietomis Alantos krašte (Molėtų r.).

6. Vaikai buvo pakviesti į edukacinį Kauno valstybinio lėlių teatro spektaklį „Gulbė – karaliaus pati“.

7. Vyko virtualus susitikimas su rašytoju Tomu Dirgėla „Molėtų lobiai“.

Molėtų viešoji biblioteka partnerio teisėmis dalyvavo Ignalinos r. viešosios bibliotekos projekte „Būkime pažįstami“. Vyko kūrybinės dirbtuvės „Vilnoniai žaidimai“ tradicinių amatų centre „Meniškas kaimas“ Molėtų rajone. Mažieji molėtiškiai dalyvavo renginyje „Etnožaidynės“, kuris vyko Ignalinoje.

Prasidėjus karantino laikotarpiui Vaikų literatūros skaityklos lankytojus bibliotekininkės kvietė į virtualius susitikimus ir renginius. Buvo sukurta Molinukės televizija, kurioje vaikai stebėjo laidas:

1. 2019 Metų knygų rinkimai.
2. Vaikų knygos šventė.
3. Paskaitykime knygą virtualiai.
4. Atpažink knygą pagal emociukus.
5. Startas į nacionalinę bibliotekų savaitę.
6. Molinukės ir Mamos diena.
7. Filmukas „Molinukė ir Šeimos diena“.

Virtualius susitikimus stebėjo 715 dalyvių.

Tradiciskai biblioteka dalyvavo vasaros skaitymo iššūkyje „Vasara su knyga“ ir 31 jaunas skaitytojas iš viešosios bibliotekos įveikė šį iššūkį. Vyko skaitymai netradicinėse erdvėse: Ant Palūšės ežero kranto (Ignalinos r.), Bendrystės centre Inturkėje (Molėtų r.), skaitymai prie ežero Molėtuose, minint rašytojo G. Morkūno gimtadienį, skaitymai prie Vyžuonų (Utenos r.) atodangos.

VB Vaikų literatūros skaitykloje veikė bibliotekos savanorio Antano Žukausko „Antano dirbtuvėlėse“, kur vaikai mokėsi tapybos ant akmenukų.

Lietuvos valstybės atkūrimo dienai bibliotekininkės pakvietė vaikus į protų mūšį „Kokiu rašalu buvo parašytas Lietuvos Nepriklausomybės aktas“.

„Ant skraidančio pasakų kilimo“ – tai tradiciniai edukaciniai Molinukė užsiėmimai vaikams, kurie vyko ir 2020 metais. Molinukė kvietė vaikus į skaitinius: „Linksmi žaidžiu – gražiai kalbu“, „Pasakėlės vaikams, vanagams ir sliekams“ ir kt.

Molėtų rajono savivaldybės jaunimo iniciatyvų finansavimo programos dėka, bibliotekos jaunimas dalyvavo Meniško kaimo renginyje „Knygos ant rankų“, susipažino su odininko dirbtuvėmis.

Vaikų literatūros skaitykloje organizuotos 5 parodos: tapybos ant akmenukų paroda,

Kalėdinių atviručių paroda, „Pasukime istorijos laikrodį...“ ir kt.

Kaimo bibliotekos įgijusios patirties tam tikrose vaikų ir mokinių laisvalaikio užimtumo, skaitymo skatinimo, žinių įgijimo ir informacinių gebėjimų ugdymo srityse, organizavo renginius, nepaisant sudėtingų darbo sąlygų.

Kaimų bibliotekose populiarūs teminiai renginiai, skirti istorinėms, kalendorinėms datoms paminėti. Inturkės bibliotekininkė O. Cesiulienė Vasario 16-tajai parengė viktoriną „Su Lietuva širdy“ (skaidrėmis), kurioje dalyvavo visi jaunieji skaitytojai. Renginį papuošė mokinių skaitomos eilės, dainuojamos dainos.

Mindūnų biblioteka kartu su Molėtų krašto amatų centru organizavo popietę – viktoriną „Aš myliu Lietuvą“, kurios metu vaikai iš vilnos vėlė vėliavėles, dainavo dainas, dalyvavo viktorinoje.

Bekupės bibliotekoje birželio 1-ąją surengta vaikų piešinių paroda „Vaikyste, tu esi kaip gražiausia pasaka“.

E. Satkūnaitės bibliotekoje vyko popietė vaikams „Šaltuko išdaigos“, Tarptautinei vaikų knygos dienai – vaikų piešinių ir knygų iliustracijų paroda, rytmetis vaikams "Lietaus debesėlis".

Joniškio bibliotekininkė V. Kalinauskienė organizavo virtualią žaisliukų gaminimo parodą „Stebuklingos Kalėdos“ ir edukacinę popietę „Medžio lapai – rudens drobės“.

Toliejų biblioteka paskelbė snaigių karpymo konkursą, o po to surengė virtualią parodą „Pagauk krintančią snaigę...“ (bibliotekos Fb paskyroje).

Daug renginių, skatinančių vaikų kūrybinę ir pažintinę veiklą, vyko kaimo bibliotekose.

Dubingių bibliotekoje vyko edukacinė pamokėlė „Gandriuko metai“. Popietę vedė viešnia mokytoja Jūratė Savičienė, kuri mokė vaikus pinti pynimo Kumihimo technika.

Arnionių bibliotekoje moksleivė Gytė Taliutė mokė vaikus lankstyti originalius knygų skirtukus, buvo organizuota skirtukų paroda.

E. Satkūnaitės bibliotekoje vyko „Snaigių karpymo edukacija“ ir kūrybinė iniciatyva „Nuspalvink Alantą“.

Edukacinės popietės metu „Skrendame į vasarą“ mažieji Inturkės bibliotekos lankytojai skaitė ir kūrė savo gražiausią vasaros drugelį.

Joniškio bibliotekoje vyko edukacija „Velykų paukščiai“, kur vaikai mokėsi siūti paukščius ir juos gražiai papuošti. Kita edukacija, buvo skirta skirta Velykų šventei: „Velykos iš namų: nors nutolę, bet kartu pasipuoškime namus Velykoms“, kur naudojant popierių ir samanas buvo gaminami Velykiniai kiaušiniai stalui pasipuošti.

Skudutiškio bibliotekoje yra „Laisvalaikio kampelis“ kur vykdoma įvairi edukacinė, kūrybinė veikla su vaikais: iš prieinamų medžiagų gaminti įvairūs darbeliai (populiaru – popierinės pieštukinės), pačių mažiausių mėgstamiausia veikla – piešimas.

Giedraičių bibliotekoje pradinukai dalyvavo nuotolinėje edukacijoje „Kaip gimsta knyga“ su dailininke Inga Dagile. Virtualiai vaikai pabuvojo dailininkės kūrybinėse dirbtuvėse, leidykloje, spaustuvėje.

4. Informacinis darbas.

Viešosios bibliotekos vaikų literatūros fondas yra suvestas į LIBIS elektroninį katalogą. Korteliniai abėcėlinis ir sisteminis katalogai yra suredaguoti ir nebeįpildomi. Viešojoje bibliotekoje pildomas tik LIBIS elektroninis bibliotekos katalogas. Korteliniai katalogai nuo 2010 metų nepildomi ir kaimo bibliotekose.

2020 metais VB ir kaimo bibliotekose daug dėmesio skirta skaitymo ir bibliografiniai kultūrai ugdyti. Bibliotekų darbuotojų vestų mokymų vaikams bendra trukmė (valandomis) fondų, paslaugų, įrangos, informacinių šaltinių panaudojimo klausimais:

VB sistemos bibliotekose – 140,

Iš jų: VB – 20,

Kaimo bibliotekose – 120.

Viešosios ir kaimo bibliotekų darbuotojai kvietė vaikus ir moksleivius į įvairius įdomius renginius, kad kuo platesnis vaikų ratas susipažintų su biblioteka, joje teikiamomis žiniomis ir galimybėmis. Kas mėnesį Molėtų VB vaikų skaitykla atskiroms pagrindinės mokyklos ir lopšelių–darželių auklėtinių grupėms buvo organizuojami **pažintiniai rytmečiai „Kelionė po biblioteką su Molinuke”**. Buvo suorganizuota 5 susitikimai su naujai atvykusiomis vaikų grupėmis. Vaikams priimtina forma, žaismingai ir nuotaikingai, mažieji lankytojai buvo supažindinami su biblioteka, knygomis, naujausiomis informacinėmis priemonėmis: knygų skaityklėmis, planšetiniu kompiuteriu, namų kino sistema.

Vasario mėnesį, tradiciškai, viešojoje ir kaimo bibliotekose vyko **Saugaus interneto savaitė „Kurkime geresnį internetą kartu“**. Buvo organizuojamos įvairios veiklos ir renginiai: pokalbiai „Internetas be patyčių“, protų mūšis „Aš ir internetas“, kuriuose dalyvavo įvairaus amžiaus vaikų ir jaunimo grupės. Renginiai buvo skirti supažindinti rajono bendruomenes su saugumo internete svarba ir nauda bei mokyti gyventojus, kaip saugiai elgtis internetinėje erdvėje.

Savanoris IT specialistas Keith Hall pravedė du užsiėmimus vaikams „Mano pirmasis robotas“.

Nemažai renginių, skirtų vaikų informacinių gebėjimų ugdymui, organizuota kaimo bibliotekose: įvairioms vaikų ir moksleivių amžiaus grupėms vyko bibliografinės pamokėlės kaip naudotis informaciniais leidiniais, vykdyti teisingą saugią informacijos paiešką internete bei kaip naudotis bibliotekos elektroniniu katalogu.

5. Fondo formavimas.

2020 m. VB vaikų literatūros dokumentų fondas pasipildė 396 fiz. vnt. dokumentais. Iš jų: knygų – 333 fiz. vnt., 251 pavadinimu.; garsinių ir elektroninių dokumentų – negauta; serialinių leidinių: žurnalai – 62 fiz. vnt. (8 pavad.), laikraščiai – 1 fiz. (1 pavad.). Vidutiniškai 1 kaimo biblioteka vidutiniškai gavo po 25 fiz. vnt. (2019 m. – 33 fiz. vnt.) vaikams skirtas knygas. Daugiausia knygų vaikams (80 fiz. vnt.) gavo Alantos biblioteka ir (78 fiz. vnt.) – Giedraičių biblioteka, kurioms knygas nupirko Giedraičių gimnazija, daug knygų dovanojo kraštiečiai, kiti rėmėjai.

Vidutiniškai 1 kaimo biblioteka gavo po 1-2 pavadinimus periodinių leidinių vaikams.

VB sistemoje buvo 4 kaimo bibliotekos, kurios atliko bendrojo lavinimo mokyklų bibliotekų funkcijas.

IX. TAIKOMIEJI TYRIMAI. METODINĖ VEIKLA

1. Tyrimai.

2020 metais Architektūros kokybės vystymo asociacija 2020 m. kartu su partneriais: Molėtų viešąja biblioteka ir Vilniaus dailės akademija, finansuojant Lietuvos kultūros tarybai, sėkmingai įgyvendino projektą Architektūros laboratorija „Meninės bibliotekos transformacijos“. Kaip projekto dalis įgyvendintas kokybinis bibliotekos erdvės ir lankytojų praktikų tyrimas „Architektūros laboratorija „Meninės bibliotekos transformacijos“: Molėtų bibliotekos erdvės ir lankytojų praktikų tyrimas“, kurį atliko Soc. m. dr. Dalia Čiupailaitė-Višnevskė,

Tyrimas vyko dviem etapais:

- Liepos – rugpjūčio mėnesį įgyvendintas bibliotekos stebėjimas, giluminiai kokybiniai interviu su darbuotojais ir etnografiniai interviu su lankytojais.
- Spalio mėnesį įgyvendintas bibliotekos stebėjimas, giluminiai kokybiniai interviu su lankytojais ir etnografiniai interviu su lankytojais ir darbuotojais.

Molėtų viešosios bibliotekos tyrimas padėjo atskleisti, kokius bibliotekos vaidmenis mato lankytojai ir darbuotojai, ir kaip erdvė padeda juos palaikyti, įgyvendinti, arba kaip tik jų nestiprina.

2020 metais viešoji biblioteka dalyvavo Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Bibliotekininkystės skyriaus vykdytuose trijuose tyrimuose:

„Viešųjų bibliotekų specialistų kompetencijų tobulinimo ir metodinės pagalbos poreikiai“, kurio tikslas – optimizuoti viešųjų bibliotekų specialistų profesinių kompetencijų tobulinimo procesą ir aktualizuoti metodinės veiklos turinį, atsižvelgiant į tyrimo metu nustatytus bibliotekų specialistų poreikius,

„Socialiniai tinklai kaip bibliotekų veiklos instrumentas“, kurio tikslas – išanalizuoti viešųjų bibliotekų galimybes populiarinti bibliotekos išteklius ir paslaugas, kuriant paskyrų socialiniuose tinkluose turinį,

„Lietuvos viešosios bibliotekos: darbas karantino režimu“, kurio tikslas – nustatyti Lietuvos viešųjų bibliotekų situaciją ir darbuotojų poreikius, esant nepaprastoms aplinkybėms.

2. Metodinė veikla.

Viešosios bibliotekos administracija, nors ir sudėtingomis karantino sąlygomis, organizavo seminarus ir darbuotojų pasitarimus bei mokymus, kurių dėka buvo siekiama darbuotojų iniciatyvumo ir kūrybiškumo, didesnio rajono bibliotekų veiklos meistriškumo, paslaugų vartotojams kokybės gerinimo, laiku informuojant bibliotekų vartotojus apie naujas ir esamas paslaugas bibliotekose.

VB bibliografė Nijolė Pereckienė parengė „2020 metų žymių datų kalendorių“ ir išsiuntė el. paštu VB padaliniams.

2020 m. VB kartu su kaimo bibliotekomis dalyvavo projektuose: Nacionalinė bibliotekų savaitė, akcijose: Saugesnio interneto savaitė, „Vasaros skaitymo iššūkis“. Bibliotekos darbuotojai ir aktyviausi skaitytojai džiaugėsi turininga edukacine ekskursija „Lietuvos gospadinė“ arba kaip prigulinčiai sužinoti apie L.Didžiulienę-Žmoną ir istorinę jos laikų virtuvę“, kurią organizavo istorikė, gidė Anželika Laužikienė, lankėsi Rokiškio rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje.

3. Bibliotekininkų profesionalumo ugdymas.

Per ataskaitinius metus organizuota: 3 seminarai, 6 pasitarimai. Daug pasitarimų vyko nuotoliniu būdu per „zoom“ programą.

Metų pradžioje direktorė V. Raišienė pristatė Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir Europos socialio fondo agentūra (ESFA) 2020 m. vasario 20 d. pasirašė iš Europos sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto „KARTŲ NAMAI MOLĖTUOSE“ sutartį Nr. 08.6.1-ESFA-T-927-01-0168. Projekto tikslas – mažinti nedarbą Molėtų mieste skatinant užimtumą ir verslumą bei siekiant pagerinti Molėtų miesto bendruomenės narių gyvenimo kokybę. Bus sukurtos dvi neformalaus švietimo programos: virėjų ir floristų-dekoratorių. Pagal programas bus apmokyta 20 įvairaus amžiaus ekonomiškai neaktyvių asmenų, kurie įgis Molėtų miesto poreikius atitinkančias virėjų ir floristų-dekoratorių kvalifikacijas.

VB direktorės pavaduotoja N. Stančikienė skaitė pranešimą tema „2019 metų bibliotekos veiklos rodikliai“. Ji apžvelgė 2019 m. bibliotekos veiklą, kuri lemia naujų bibliotekos paslaugų atsiradimą, prieinamumą rajono gyventojams ir jų plėtrą. Ji trumpai aptarė bibliotekos savišvietos, kultūrinės, edukacinės, socialinės ir laisvalaikio organizavimo funkcijų veiklas mieste ir kaime.

Taip pat N. Stančikienė pristatė bibliotekų veiklos rodiklius, kurie padeda vertinti institucijos veiklą įvairiais aspektais – paslaugų ar produktų kūrimui skirtus išteklius, procesus, atliktos veiklos rezultatus, veiklos trumpalaikį ir ilgalaikį poveikį tam tikroms vartotojų grupėms ar visuomenei apskritai.

Atliktas trumpas kaimo bibliotekų įvairių veiklos aspektų matavimą ir vertinimą, naudojant pagrindinius veiklos rodiklius, kurie numatyti standarte ISO 11620: 2008 Informacija ir dokumentavimas. Bibliotekų veiklos rodikliai.

Buvo vertinama:

- ištekliai ir infrastruktūra (įvertinama, kokius išteklius ir kokias paslaugas biblioteka siūlo); 1 lentelė.
- naudojimasis biblioteka (įvertinama, kaip bibliotekos teikiamos paslaugos yra naudojamos); 2 lentelė
- našumas (įvertinami teikiamų paslaugų, vidinių veiklos procesų našumo įvairūs aspektai – kaštai, greitis, savalaikiškumas ir kt.); 3 lentelė.
- plėtra (įvertinamas bibliotekos tolesnio vystymosi potencialas, t. y. gebėjimai diegti naujoves, tobulinti darbuotojų kompetenciją, gauti papildomų išteklių savo veiklai plėtoti. 3 lentelė.

Šios analizės tikslas buvo įvertinti savivaldybės viešosios bibliotekos kaimo bibliotekų (KM) veiklą, taikant BIX (Bibliotheksindex) metodiką. Tyrimo objektas – 24 kaimo bibliotekos.

Aptartas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2020 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. IV-767 patvirtintas „Naudojimosi bibliotekos elektroniniais ištekliais ir paslaugomis apskaitos tvarkos aprašas“, kuris nustato naudojimosi elektroniniais ištekliais ir paslaugomis apskaitos vienetus, rodiklius, duomenų, reikalingų apskaitos rodiklių reikšmėms apskaičiuoti, šaltinius, duomenų teikimo tvarką, duomenų teikėjų ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos (toliau – Nacionalinė biblioteka) pareigas atliekant apskaitos rodiklių duomenų analizę.

2020 metais viešosios bibliotekos darbuotojų pasitarimuose buvo svarstomi šie klausimai:

- naujos bibliotekos veiklos, iniciatyvos karantino metu,
- viešosios bibliotekos struktūros pakeitimai,
- renginių organizavimas nuotoliniu būdu,
- bibliotekos paslaugų kokybės gerinimas,
- darbuotojų kvalifikacijos kėlimas,
- projektų rengimas ir dalyvavimas įvairiuose konkursuose,
- bibliotekos naujų dokumentų rengimas.

4. Praktinės metodinės pagalbos teikimas kaimo filialuose.

2020 m. į kaimo bibliotekas išvykta 19 kartų, aplankytos visos 24 kaimo bibliotekos. Į išvykas dažniausiai vyko direktorės pavaduotoja N. Stančikienė, kompiuterių priežiūros specialistas A. Balanda, kiti VB specialistai. Išvykų tikslai –geriau įsigilinti į bibliotekose esamas problemas, numatyti priemones joms spręsti sudėtingu pandemijos laikotarpiu, apsaugos ir dezinfekcinių priemonių pristatymas. Išvykos buvo skirtos darbo patikrai, konsultacijoms ir praktinei pagalbai vietoje. Penkios kaimo bibliotekos (Videniškių, Mindūnų, Dubingių, Skudutiškio ir Inturkės) kėlėsi į naujas patalpas, todėl viešosios bibliotekos specialistai po kelis kartus vyko į šias bibliotekas. Buvo reikalinga didelė viešosios bibliotekos darbuotojų pagalba, tiek perkraustant dokumentų fondus, inventorių, tiek suteikiant praktinę pagalbą bibliotekininkėms dokumentų fondų formavimo, susistymo ir tvarkymo klausimais.

Žaugėdų kaimo bibliotekoje vyko vyresniojo bibliotekininko kaita. Ilgametę vyr. bibliotekininkę Lionę Jurkevičienę pakeitė naujas darbuotojas Rimantas Zaremba. Profesionalūs bibliotekininkai, neturintys bibliotekininkystės, informacijos mokslų išsilavinimo, apmokomi ne tik darbo vietoje, bet ir įgyja profesijos įgūdžių VB skyriuose. Įvairios konsultacijos ir rekomendacijos buvo teikiamos telefonu, elektroniniu paštu, per interneto bendravimo programą „Skype“ verslui.

X. PERSONALAS

1. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai savivaldybės viešojoje bibliotekoje.

2020 metais suformuota nauja viešosios bibliotekos struktūra:

- Inovacijų ir ūkio skyrius (informacijos skaitykla, prieiga prie interneto),
- Vartotojų aptarnavimo skyrius (abonementas, vaikų skaitykla) kraštotyros skaitykla),
- Informacijos išteklių formavimo skyriaus (dokumentų komplektavimo ir tvarkymo darbai, kraštotyros veikla).

2020 metais VB panaikintas 1 etatas. Nuo 2020 m. birželio 1 d. iš darbo išėjo Spaudinių komplektavimo ir tvarkymo skyriaus vyresnioji bibliotekininkė Dana Rinkūnienė.

2020 metų liepos mėn. į užtarnaują poilsį išėjo ilgametė bibliotekos direktorė Virginija Raišienė., nuo 1992 metųėjusi direktorės pareigas. Nuo 2020 metų liepos 1 d. direktoriaus funkcijas laikinai vykdė direktorės pavaduotoja Nijolė Stančikienė.

Žaugėdų kaimo bibliotekoje vyko vyresniojo bibliotekininko kaita. Vyr. bibliotekininkei Lionei Jurkevičienei pasitraukus iš pareigų, ją pakeitė naujas darbuotojas Rimantas Zaremba.

2. Darbuotojų skaičius.

2020 metais VB ir kaimo filialuose dirbo 47 darbuotojai (2019 m. – 48). Iš jų: VB – 23, kaimo bibliotekose – 24. Profesionalūs bibliotekininkai – 40. Iš jų: VB – 16, kaimo bibliotekose – 24.

Profesionalių bibliotekininkų, dirbančių ne visą darbo dieną, skaičius:

- SVB – 17. Iš jų: VB – 2, kaimo bibliotekose – 15.

Profesionalių bibliotekininkų išsilavinimas (skaičius ir proc. nuo visų profesionalių bibliotekininkų skaičiaus).

Su aukštuoju:

- SVB – 20 (50%)
- VB – 11 (27 %)
- kaimo bibliotekose – 9 (23%)

Iš jų su bibliotekiniu:

- SVB – 6 (15%)
- VB – 6 (15%)
- kaimo bibliotekose – 0 (0%)

Su aukštesniuoju:

- SVB – 17 (43%)
- VB – 5 (13%)
- kaimo bibliotekose – 12 (30%)

Iš jų su bibliotekiniu:

- SVB – 6 (15%)
- VB – 4 (10%)
- kaimo bibliotekose – 2 (5%)

Su kitu:

- SVB – 3 (7%)
- VB – 0
- kaimo bibliotekose – 3 (7%)

3. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas.

Užsitęsusi pandemija ir karantinas labai aiškiai parodė skaitmeninių įgūdžių svarbą ne tik žmonėms, bibliotekos vartotojams, bet ir bibliotekininkams. Šie įgūdžiai tapo nepakankami kuriant ir perkeliant bibliotekų paslaugas į elektroninę erdvę. Bibliotekoms reikėjo daug mokytis ir apgalvoti būdus, kaip būti naudingoms bendruomenei ilgų karantinų metu ne tik internete, bet ir tikroje realybėje. Bibliotekininkams buvo labai svarbu greitai generuoti idėjas, kurios būtų naudingos ir įdomios bendruomenei.

2020 metais VB darbuotojai kvalifikaciją kėlė įvairiuose kursuose, stažuotėse, seminaruose. Daugelis iš mokymų vyko nuotoliniu būdu. Iš viso kvalifikaciją kėlė 40 darbuotojų (2019 m. – 41), iš jų: 16 VB ir 24 kaimo bibliotekininkai 140 kartų (2019 m. – 122).

Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos specialistų parengtose mokymų 5 programose dalyvavo 34 VB ir kaimo bibliotekininkai. Trys programų „Rankraštinio ir spausdinto kultūros paveldo vadyba“, „Skirtukų, skrajučių ir lankstinukų dizainas ir maketavimas su vektorinio piešimo programa „inkscape“ ir „Skaitymo skatinimo programos“ mokymai Molėtų viešojoje ir Utenos A. ir M. Miškinių viešojoje bibliotekoje. Nuotoliniu būdu vyko mokymai:

„Nemokamos debesų paslaugos ir jų taikymo galimybės bibliotekose“ ir „Pasakojimo menas bibliotekose. Įvadiniai mokymai“.

Vartotojų aptarnavimo skyriaus vyr. bibliotekininkė D. Šilinskaitė dalyvavo Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos bibliotekininkystės skyriaus projekto „Biblioterapijos taikymas bibliotekose“ mokymuose „Biblioterapijos metodikos ir jų taikymo technologijos“.

Įgyvendinant Kultūros ministerijos priemonę 2020 m. „Aprūpinti bibliotekas socialinės ir informacinės atskirties gyventojų grupėms skirta įranga bei priemonėmis“ buvo organizuoti 4 temų seminarai, praktiniai mokymai Panevėžio regiono bibliotekų specialistams, kuriuose dalyvavo 3 VB darbuotojai dirbantys su autizmo spektro sutrikimą (ASS) turinčiais vaikais bibliotekoje.

Rugsėjo-spalio mėn. Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės – Bitės viešojoje bibliotekoje vyko mokymai „Programavimo paketas“, ir „Kūrybinis paketas“, kuriuose dalyvavo Inovacijų ir ūkio skyriaus vedėja L. Balčiūnienė ir vyresnioji bibliotekininkė N. Kerienė.

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, įgyvendindama projektą „Skaitmeninių išteklių valdymo kompetencijų stiprinimas atminties institucijose“, organizavo turinio skaitmeninimo ir metaduomenų kūrimo mokymus, kuriuose dalyvavo L. Balčiūnienė. Taip pat Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka kvietė bibliotekininkus dalyvauti virtualiose dirbtuvėse „Pasakojame istorijas!“. Jau tradicinėmis tapusiose dirbtuvėse 2020 m. birželio 22-23 d. dalyvavo Inturkės vyresnioji bibliotekininkė O. Cesiulienė.

Utenos A. ir M. Miškinių viešojoje bibliotekoje spalio mėn. vyko Lietuvos aklųjų bibliotekos organizuojamas seminaras „Autorių teisės ir vartotojų, negalinčių skaityti įprasto teksto informacinis aprūpinimas“, kuriame dalyvavo VB bibliotekininkės N. Kerienė ir D. Šilinskaitė.

Lapkričio mėn. vyko Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų Utenos regiono kultūros inovacijų forumas „PAVEIKIM. KULTŪRĄ. 2020!“, kurio pranešimus išklausė 10 VB ir kaimo bibliotekininkų.

Direktorė V. Raišienė ir pavaduotoja N. Stančikienė dalyvavo Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos narių susirinkime ir „Lietuvos e. skautai ir biblioteka“ renginyje, kuris vyko Rokiškio Juozo Keliuočio savivaldybės viešojoje bibliotekoje. Taip pat direktorės pavaduotoja

N. Stančikienė dalyvavo Panevėžio teritorinės bibliotekų tarybos išplėstiniame posėdyje.

2020 m. sausio 9 d. Utenos A. ir M. Miškinių viešojoje bibliotekoje vyko seminaras „Erasmus+, Nordplus“ projektų ir „Epale“ platformos teikiamos galimybės bedarbystės prevencijos, suaugusiųjų švietimo ir neįgaliųjų organizacijoms“, kuriame dalyvavo 3 VB darbuotojai.

Inovacijų ir ūkio skyriaus vedėja L. Balčiūnienė, atsakinga už viešųjų pirkimų organizavimą, dalyvavo nuotoliniuose mokymuose „CPO LT elektroninio katalogo plėtra: nauji prekių, paslaugų, darbų moduliai“.

Gruodžio 2 d. Lietuvos bibliotekininkų draugija, Vilniaus universiteto Komunikacijos ir Filosofijos fakultetai organizavo jau tradicine tapusią konferenciją „Biržiškos skaitymai 2020“, tik 2020 metais ji vyko nuotoliniu būdu. Šių metų konferencijos tema – „Kaip pasikeitėme per dvidešimt metų“. Renginyje dalyvavo 30 VB ir kaimo bibliotekininkų.

Darbuotojai, dalyvavę įvairiuose forumuose, konferencijose ir seminaruose, išklausytą informaciją darbuotojų pasitarimų metu perteikė kolegoms.

4. Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai.

Vartotojų skaičius 1 bibliotekininkui:

- SVB – 119 vartotojai,
- VB – 97 vartotojai,
- kaimo filialuose – 133.

Lankytojų skaičius 1 bibliotekininkui:

- SVB – 2448,
- VB – 1530,
- kaimo bibliotekose – 3060.

Dokumentų išduotis (fiz. vnt.) 1 bibliotekininkui:

- SVB – 2939,
- VB – 2104,
- kaimo bibliotekose – 3496.
-

5. Bibliotekininkų įvertinimas.

Joniškio biblioteka dalyvavo 2020 m. Savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos paskelbtame viešųjų bibliotekų ir jų filialų Metų nominacijos skyrimo konkurse ir gavo Padėkos raštą.

Viešajai bibliotekai, dalyvaujant įvairiuose konkursuose, projektuose, gautos padėkos: iš Lietuvos bibliotekininkų draugijos „Už aktyvų dalyvavimą akcijoje „Knygų Kalėdos“, asociacijos „Langas į ateitį“ „Už bendradarbiavimą organizuojant Saugesnio interneto savaitės veiklas“.

XI. MATERIALINĖ BAZĖ

1. Patalpų būklė.

2020 metais visos SVB tinklo bibliotekos dirbo patenkinamos būklės patalpose. Dideli bibliotekos patalpų keitimai įvyko 5 kaimo bibliotekose. Inturkės ir Dubingių bibliotekos persikėlė į naujai renovuotus seniūnijų pastatus, o Skudutiškio biblioteka įsikūrė savivaldybės išnuomotose

naujai renovuotose patalpose, kur šalia įsikūrė ir Skudutiškio kaimo bendruomenės centras. Videniškių ir Mindūnų bibliotekos grįžo „namo“ į renovuotas patalpas, kurios priklauso vietos seniūnijoms.

Žiemos sezono metu buvo šildomos visos kaimo bibliotekos, iš jų Sidabrinių, Skudutiškio, Žalvarių ir Žaugėdų bibliotekos šildomos elektriniais šildytuvais.

2020 metų pabaigoje telefono ryšį turėjo VB (5 telefonus). Kitos bibliotekos, esančios bendrojo lavinimo mokyklos patalpose, naudojosi mokyklų bendruomenei priklausančiais telefonais.

Bendras bibliotekų patalpų plotas (m²) iš viso:

- SVB – 2931,
- VB – 910,
- kaimo bibliotekose – 2021.

Bendro bibliotekų ploto tenka 1 gyventojui – 0,143 m².

Iš jų naudingas:

- SVB – 2430,
- VB – 782,
- kaimo bibliotekose – 1648.

Lentynų apskaita.

Viso fondo lentynų metrais skaičius:

- SVB – 3263,
- VB – 796,
- kaimo bibliotekose – 2467.

Iš jų atviro fondo:

- SVB – 3251,
- VB – 794,
- kaimo bibliotekose – 2457.

2. Techninis aprūpinimas.

Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius:

- SVB – 141,
- VB – 37,
- kaimo bibliotekose – 104.

Kompiuterių naudojimas: skirta vartotojams – 97, darbuotojams – 44.

Projektorių skaičius: 4; Spausdintuvų skaičius: 4.

Dauginimo priemonių skaičius (tame skaičiuje daugiaviečiai įrenginiai):

- SVB – 27, iš jų:
- VB – 3,
- Kaimo bibliotekose – 24 daugiaviečiai įrenginiai.

Molėtų rajono savivaldybės lėšomis 5 kaimo bibliotekoms, kurios 2020 metais persikėlė į naujai renovuotas patalpas. nupirkti nauji baldai (lentynos dokumentams, darbo stalai vartotojams, kėdės, spintos) už 7875,68 Eur.

Vykdamas projektą „Kartų namai Molėtuose“, finansuojamą iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų ir Valstybės biudžeto. nupirkti 2 kompiuteriai, konvekcinė krosnelė, bendroje sumoje: 2373,43 Eur.

2019 metais gautas turtas iš Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos, dalyvaujant projekte „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“, 2020 metais įtrauktas į viešosios bibliotekos ilgalaikio turto apskaitą, bendroje sumoje: 31137,98 Eur.

XII. FINANSAVIMAS

1. Pajamos ir finansavimas.

Gauta lėšų – 592322,98 Eur.

Bibliotekos steigėjo ir valstybės biudžeto lėšos – 548000,00 Eur.

Iš jų:

Rajono savivaldybės administracijos lėšos – 518205,00 Eur.

Iš jų:

- darbuotojų atlyginimams (be mokesčių) – 463900,00 Eur,
- dokumentų įsigijimui – 5075,08,00 Eur,
- kompiuterinės įrangos palaikymui – 2000,00 Eur,
- kitoms išlaidoms – 47229,92 Eur.

LR Valstybės biudžeto lėšos (dokumentų įsigijimui) – 29795,00 Eur.

Lėšos, gautos už mokamas paslaugas – 919,01 Eur.

Lėšos iš juridinių ir fizinių asmenų (parama, gauta iš 2 proc. gyventojų pajamų mokesčio, pervesto į VB sąskaitą) – 944,11 Eur.

Lėšos, gautos pilnam ar daliniam projektų, programų finansavimui – 42459,86 Eur.

Paramos būdu gautos knygos įkainuotos 5259,19 Eur.

2. Išlaidos.

Išlaidų iš viso – 574053,08 Eur.

Iš jų:

- darbo užmokesčiui – 463900,00 Eur,
- dokumentams įsigyti – 34896,08 Eur.

Iš jų:

- knygoms – 29821,00 Eur,
- periodikos prenumeratai – 5075,08 Eur,
- elektroniniams dokumentams – 0 Eur,
- neelektroniniams (kitiems) – 0 Eur,
- automatizacijai: kompiuterinei, programinei įrangai; jos palaikymui, ir kt. – 2000 Eur,
- kitos išlaidos – 73257,00 Eur., iš jų: socialinis draudimas – 8100,00 Eur.

IŠVADOS

2020 metais viešoji biblioteka stengėsi prisiderinti sunkių pandemijos sąlygų ir tenkinti rajono gyventojų poreikius. Karantino metu gyventojams ypatingai svarbios buvo knygos, tad biblioteka beveik visus metus stengėsi jas išduoti, naudojant tiek tiesioginį, tiek bekontaktį išdavimą. Dalis paslaugų perkelta į elektroninę erdvę. Didelio visuomenės susidomėjimo sulaukė virtualūs bibliotekos renginiai (virtualios parodos, knygų pristatymai, susitikimai su rašytojais, konkursai), mokymai (korėjiečių ir anglų kalbų, Filosofijos skaitykla). Išplėstas bibliotekos nuotolinių paslaugų spektras: knygų užsakymas ir rezervavimas, knygų išdavimo termino pratęsimas ir kt. Bendri bibliotekininkų bendruomenės sprendimai ir nuoširdus tarpusavio bendravimas padėjo išgyventi šį sunkų laikmetį.

Uždaviniai 2021 metams:

1. stiprinti bibliotekos kaip savišvietos institucijos vaidmenį, skatinant žmones tobulėti naudojantis įvairiais bibliotekose ištekliais;

2. plėtoti bendradarbiavimą tarp įvairių organizacijų ir bibliotekų, organizuojant sistemingus, tikslingus naujų informacinių paslaugų ir produktų kūrimo mokymus visuomenei ir bibliotekininkams;

3. dalyvauti projekte „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“, atnaujinti įrangą 8 kaimo bibliotekose ir ją sėkmingai naudoti gyventojų mokymams ir kitoms bibliotekų veikloms;

4. dalyvauti perkeliant bibliotekos teikiamas el. paslaugas į centralizuotai valdomą debesų kompiuterijos infrastruktūrą;

5. pertvarkyti viešosios bibliotekos erdves vadovaujantis Architektūros laboratorijos „Meninės bibliotekos transformacijos“ pasiūlymais, sukurti patogias darbo vietas darbuotojams, naujus patyrimo būdus ir lankytojų poreikius išpildančius architektūrinius sprendimus.

ATASKAITĄ PARENGĖ:
Nijolė Stančikienė
direktoriaus pavaduotoja,
laikinai vykdanti direktoriaus funkcijas
tel. 8-383-51695
el. p. biblioteka@moletai.rvb.lt